rjestymättömien järjestämi-
n on tärkein tehtävämme

VAPAUS

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

o. 254 — 1930 — Tiistaina, lokak. 28 p:nä — Tues., Oct. 28 — XIV Vuosik. - - Vol. XIV

sia hurttavoimia keskitetään Port Arthurin työläisiä vastaan

tsupoliiseja majotetaan järvien päähän — Aseistetut suojeluskunnat pitävät paraadejaan kaduilla

ORT ARTHUR, Ont., lokak. 27. äläisen porvariston ollessa vie-peloissaan työttömien työläisten setetyn militanttisen liikehtimi- johdosta vallitsee täällä edel-hin tilanne, jolloin aseistetut jeluskunnat pitävät paraatejaan illa terrorisoidakseen työläisiä alla kun uusia hurttavoimia kes-tään tänne työläisten liikehtimi-tukahduttamiseksi. Kaupungin-tuusto ei ole kokoontunut sitten ttömien vaatimusten sille esittä-en, joten selostetaan olevan vält-ättömän vahvistaa poliisivoimia kin valtuuston kokouksen ajoik-sella työläisten "mellakoimista" munistien johdolla pelätään va-nsti.

Ratsupoliiseja tuodaan Port Arthuriin

EGINA, lokak. 26. — Täältä lä-ettiin tänään kaksi rautatievau-sista Canadan kuninkaallisia rat-oliiseja Port Arthuriin vahvista-an siellä jo ennestään olevia po- ja suojeluskuntajoukkoja näi-hyökkäyksessä työläisten taiste-rtettä vastaan, yrittäen tukahta työttömien työläisten järjes-n liikehtimisen vaatimustensa sta. Port Arthurin vanha sai-a on varustettu majoituspaikak-ille lisävoimille.

jeluskuntaterroria ylläpidetään

eistetut legionalaisten y.m. fas-isten ainesten keskuudesta mobi-ifut suojeluskuntalaisjoukot ovat ipitämässä terrorivaltaansa, tar-oituksella pelottaa työttömien työ-en liikehtimistä. Nämä joukot t pitäneet paraatejaan kadulilla, nsa osotuksena. Siitä huolimat-että näitten suojeluskuntalaisten itsoiminen on toimitettu varsi-den poliisivoimien vahvistamisek-on maakuntahallituksen proku-ristin virasto anonut lisävoimia hallitukselta, johon anomukseen tauksena nämä ratsupoliisivoi-t ollaankin lähettämässä.

työttömien järjestön toimesta har-etaan voimakasta propagandatyö-. työläisjoukkojen keskuudessa limatta siitä terrorista, jota por-sto koettaa kehittää aseekseen läisten liikehtimisiä vastaan.

mmeniä kuollut Smyrnan tulvissa

SMYRNA, lokakä 27. — Vähin-n 68 ihmistä on surmautunut 3,000 on joutunut kodittomiksi kärsimään nälkää Smyrnan pungin alhaisemmilla alueilla, si tulva on tuhonnut kaikkiaan taloa.

glannin "työväen"-hallituksen kukistumista ennustetaan

lamentin istuntokausi tulee rat-aisemaan hallituksen kohtalon

ONTOO, lokak. 27. — Huomenna va parlamentin istuntokausi tu-ratkaisemaan pikaisesti "työ-n"-hallituksen kohtalosta, joskin läiset poliittiset piirit ennusta-hallituksen kukistumisen olevan an. Konservatiivinen puolue on rasti hyökännyt "työväen"-puo-ista hallitusta vastaan etenkin ömyyskysymyksen yhteydessä. alla kertaa kuin työväenpuolueen isemmat kannattajat ovat suu-n määrin vieraantumassa sen astaessa oman kykenemättömyy-ä näitten pulmien käsittelemi-samalla kun se on paljastanut ansa osana kapitalistisesta val-meistosta samoin kuin muutkin railliset puolueet. Työläisjoukot näkemässä sen todellisen luon-hyljäten sen. Näinollen työ-puolue on joutumassa kahden välin, sen hallituksen aseman hittavasti horjuessa.

ian edustajat saapuneet Lontoon konferenssiin

ntoo, lokak. 26. — Intian edus-on saapunut pyöreän pöydän ferenssiin kaikkiaan 89 henkilöä. ferenssin alkuvalmistelut ovat missä ja brittiläiset poliittiset eet tulevat pitämään lukuisia kia seuraavien kahden viikon

Saksan fascistit juutalaisvastaisessa hyökkäyksessä

Kiihotusta käydään suoranaisiin juutalaisvainoihin

BERLIN, Saksa. — Saksan fascis-tit ovat edelleen kehittämässä juu-talaisvastaista suhtautumistaan siihen pisteeseen, että tällä kertaa ol-laan kiihoittamassa suoranaisiin juutalaisvainoihin.

Fascistisen puolueen taholta on kohotettu yhtenä tunnuksena sodan alkamisen jälkeen Saksaan tulleitten juutalaisten omaisuuksien takavari-koiminen. Tällainen suhtautuminen on jo aiheuttanut laajaa kiihtymys-tä.

Saskatchewan järjestää oman poliisilaitoksen

REGINA, lokak 26. — Puoliviralli-sista piireistä saadut tiedot kertovat, että Dominion sekä Saskatchewanin hallitusten välinen sopimus, minkä mukaan Royal Canadian Mounted Police huolehtii poliisisuojeluksesta Saskatchewanissa, päättyy lähitule-vaisuudessa.

Täällä on saatu myöskin tietää, että entinen "Royal Irish" poliisilaitok-sen entinen upseeri on saapunut Re-ginaan järjestämään uutta maakun-tapoliisilaitosta.

Koska muutos tulee tapahtumaan, ei vielä tiedetä, mutta seuraavassa lainlaatijakunnan istunnossa tullaan mahdollisesti laatimaan tätä koske-va lainsäädäntö.

Royal Mounted Police otti maa-kunnan poliisivalvonnan haltuunsa v. 1928, jolloin maakuntapoliisi ha-joitettiin. Maakunnan ja liittohalli-tuksen välisen sopimuksen mukaan maksoi maakunta $200,000 vuosittain poliisipalveluksesta. Yhtenä pääsyy-nä muutokseen sanotaan olevan se, että toiset maakunnat ovat protes-teeranneet Ottawaan senjohdosta, että he joutuvat maksamaan tämän maakunnan poliisikustannuksia, joi-den lisäksi heillä on omat maakun-tapoliisinsa ylläpidettävänään.

Amerikalainen insinööri karkoitetaan Neuvostoliitosta

MOSKOVA, lokak. 25. — Täällä on annettu tiedoksi, että Lynd Bal-ding, amerikalainen insinööri, joka äskettäin pieksi erästä työläistä Ba-tumissa, tullaan karkoittamaan Yh-dysvaltoihin.

Sanomalehtitietojen mukaan Bal-ding oli riitaantunut erään työläi-sen kanssa ja ryhtyi selvittämään riitaisuutta nyrkeillään, ja kerro-taanpa hänen pieksäneen poliisiakin. Tapaus aiheutti suurta suuttumusta työläisten keskuudessa, työläisten protesteeratessa amerikalaisia "katu-nulikoita" vastaan, jotka riidan sat-tuessa turvautuvat nyrkkeihinsä.

Vanhus heräsi "kuolleista"

MARENGO, Iowa, lokak. 26. — William H. Deizelia, 86 v., jonka lää-kärit julistivat keskiviikkona kuol-leeksi ja hautaantoimittaja kutsut-tiin huolehtimaan ruumiista on nyt saanut paljon touhua selostaessaan tuttavilleen voivansa "oikein hyvin".

Iäkäs mies sai toisen halvauskoh-tauksen viikon sisällä ja lääkäri kut-suttiin hänen luokseen. Lääkäri an-toi lausunnon, että Deizell on kuol-lut ja kutsui hautaantoimittajan paikalle, ennenkuin hautaantoimit-taja kerkisi saapua, oli Deizell vi-rahtunut ja hänen omaisensa vakuut-tavat, että hän kävelee jo tänään ja söi hyvän aterian.

Saksan hallitus korottanut taas viljatullia

BERLIN, lokak. 27. — Saksan hal-litus julisti määräyksen, minkä mu-kaan vehnän tulli korotettiin 18½ markasta 25 markkaan (n. $4.40—$6.) 100 kiloa kohden ja ohran tul-li korotettiin 15 markasta 20 mark-kaan ($3.60—$4.80) 100 kiloa kohden. Määräys astuu heti voimaan.

Öljyteollisuuden kehittämistä suunnitellaan

WINNIPEG, lokak. 27. — Täällä huhuillaan tänään, että suuria öljytuotteiden jalostuslaitoksia ryh-dyttäisiin rakentamaan Sault Ste. Marieen, Montrealiin, Torontoon, Winnipegiin ja mahdollisesti myös-kin Vancouveriin, ja että rahasta-miseen tultaisiin käyttämään n. 30 milj. dollaria.

"Winnipeg Free Press" on jul-kaissut selostuksen, missä sanotaan, että Sault Ste. Mariesta tulee näh-tävästi keskuspaikka. Raakaa öl-jyä tuotaisiin sinne ja jalostettua tuotetta lähetettäisiin sieltä sekä itään että länteen. Lehti kertoo edelleen, että Sinclair-yhtiön ca-nadalaisen liikkeenhoitaja C. A. Ham'in odotetaan lähiaikoina käy-vän Soo'ssa ja että töiden ennus-tetaan alkavan ensi kevännä. Sin-clair-yhtiö on perustanut viime vuosien aikana laajan öljynmyyn-tisysteemin Canadaan, mutta on nykyisten korkeiden tullien vuoksi pakoitettu suunnittelemaan jalos-tuslaitosten rakentamista.

Wainwrightin ja Lloydminsterin öljykentiltä, pitkin Albertan ete-läitsä rajaa, toivotaan saatavan raakaöljyä ja ottaen huomioon ra-joittamattomat tervahiekka-alueet pohjois-Albertassa, tullaan mah-dollisesti toimimaan siihen suun-taan, että vaaditaan tullia myös-kin raakaöljylle.

Valtakunnan konferenssissa ei päästä tuloksiin

LONTOO, lokak. 27. — Brittiläisen valtakunnan konferenssissa ei päästä minkäänlaisiin tuloksiin, sitä todistaa Uuden Seelannin pää-ministerin, Forbesin antama haas-tattelu. Hän selostaa, että britti-läisen hallituksen toimenpide, hy-väksyessään Snowdenin kannan etuoikeutettuun tariffikysymykseen nähden, on lopettanut kaikki suun-nitelmien edistymismahdollisuudet. Mr. Forbes selostaa Snowdenin sanoneen epämääräisesti, että ruo-katarvetulleja ei tulisi olemaan, mutta sen pidemmälle ei ole pääs-ty. Brittiläinen hallitus ehdottaa teoreettisia parannuksia, joihin toi-set eivät ole tyytyväisiä.

Intian kahakoista

PESHAWAR, Intia, lokak. 26. — Khajurin alueelle saapuneita heimo laisia pommitettiin yöllä hallituksen lentokoneista aiheuttaen epäsäännöl-listä ampumista, mikä kesti aamuun asti. Tiedonannot eivät kerro joskin afridi-heimolaisia kaatui näiden pommitusten vuoksi.

Aikaisemmat tiedonannot kertoivat hallituksen ja heimolaisten välisten neuvottelujen katkenneen, ja että afganistanilaiset sotilaat kokoontu-vat mahdollisen hyökkäyksen varal-ta pohjoisläntisellä rajalla.

Ilmailuliikenne mantereen poikki Yhdysvolloissa alkanut

NEWARK, N. J. lokak. 25. — A-merikan ensimäinen täydellinen il-mailuliikenne mantereen poikki pos-tin ja matkustajien kuljettamiseksi aloitettiin tänään Metropolitan il-mailuasemalta.

Kolme lentokonetta lähti pienten väliaikojen jälkeen Kansas Cityyn missä ne pysähtyvät yöksi, matkan lopullisena päämääränä ollen Los Angeles, mihin niiden pitäisi saapua huomenna klo. 6.18 j.pp., siis noin 36 tuntia itärannikolta lähtemisen jäl-keen.

Ensimäinen taso lähti täältä klo. 8.10 aamulla, vieden mukanaan 6 matkustajaa ja 8 säkkiä postia. Tol-set tasot veivät ainoastaan postia.

Laivamiehistö taistelussa myrskyä vastaan

TORONTO, lokak. 24. — Ontario-järvellä eilen raivonneessa ankaras-sa myrskyssä joutui montrealilai-nen hinaaja "Gerald B. Russellin" miehistö taistelemaan elämästä ja kuolemasta. Hinaaja veti isoa vil-ja-alusta Port Colbornesta Montrea-liin ja köysi oli katkaistava aluksen pelastamiseksi. Tässä ankarassa tais-telussa katkesi 48-vuotiaan port-colbornelaisen kansimiehen oikea jalka ja hän joutui neljä tuntia makaamaan myrskyn keskellä hi-naajan kannella, sillä välin kun toverinsa kilpailivat kuoleman kanssa ja voittivat. Kaksi muuta lai-vamiestä loukkaantui myöskin.

Kaivostyöläisten joukkomurhat nostattavat Saksan kaivosmiehiä

Satoja surmattu muutaman päivän sisällä kaivosporhojen riistosaaliin eteen

BERLIN, Saksa, lokak. 27. — Vi-ranomaisia ja hallituspiirejä on huo-lestumassa se mielialа, joka valli-see hiilikaivosalueilla niitten hirvit-tävien joukkomurhien johdosta, jot-ka ovat tapahtuneet viime päivinä. Ensiksi sai 265 hiilenkaivajaa sur-mansa Alsdorfissa, ja näitten uhrien hautajaispäivänä menetti 102 hiilen-kaivajaa henkensä Maybach-kai-vannon räjähdyksessä lähellä Saar-bruckenia.

Yleisen kuohunnan myönnetään vallitsevan yleensä saksalaisilla hii-likaivosalueilla näitten tapahtumien johdosta, jotka suoranaisesti ovat a-setettavat äärimmäisen hiestytyksen kontolle, jonka alaisina saksalaiset kaivosmiehet saavat raataa suurem-pien voitto-osinkojen takaamiseksi saksalaisille riistäjille. Saksan kai-vosmiehet saavat osaltaan kantaa Saksan taloudellisen aseman taa-kan, joka on sälytetty heidän harteil-leen porvariston toimesta.

Suuria mielenosotuskokouksia on ollut lukuisissa kaivoskeskuksissa, työläisten liikehtivisien saadessa laajemman luonteen, katkeroitunei-suuden kärjistyessä äärimmäiseen pisteeseen näitten hirvittävien kai-vosmurhien johdosta. Kommunistinen puolue on näitten joukkoliikehtimis-ten johdossa, laajain kaivostyöläis-joukkojen ollessa liikehtimissä tais-teluntielle.

Hamiltonin työttömät liikehtivät joukoin

TYÖTTÖMÄIN EDUSTAJISTO ESITTETTY PÄÄSEMÄSTÄ KAUPUNGINHALLINNON PUHEILLE

HAMILTON, Ont., lokak. 27. — Monisatalukuinen työttömäin jouk-ko kokoontui tänään mielenosotuk-seen, marssien kaupungintalolle, missä työttömäin edustajisto koetti päästä kaupungin valtuuston ja por-mestarin puheille, esittääkseen työttömäin vaatimukset. Voimakas poliisivoima oli kuitenkin mobilisoi-tu liikkeelle, edustajiston tullessa käännytettyä takaisin. Mielenosotta-jien joukkoa ei laskettu lähellekään kaupungintaloa.

Militanttinen työttömäin järjestö, joka johti tätä mielenosotusta on järjestetty tälläkin toimintaan, työskennellen hamiltonilaisten työt-tömien mobilisoimiseksi tämän jär-jestön riveihin taistelemaan työttö-mien vaatimusten puolesta todellisen militanttisen ohjelman mukaisesti.

Poliisi heilunut Intiassa tuhoisilla seurauksilla

PERINPOHJAISET PIEKSÄJÄISET TOIMITETTU

BOMBAY, lokak. 27. — Ratsupoliis-ten raakamaisten hyökkäysten kautta saatiin tänään hajotettua vi-ranomaisten kieltämä konkressipuo-lueen lippujuhla 20 eekkerin laajui-nella Maidan urheilukentällä.

Konkrettipuolueen viranomaiset o-vat ilmoittaneet 265 henkilöä haa-vottuneen, näistä 100 vaarallisesti. Poliisit ovat selostaneet, että haa-voittuneiden luku on alle 200 ja vaarallisesti haavottuneiden alle 20. Valkoihoiset ratsupoliisit ja Mahrat-tan jalkapoliisit toimittivat perin-pohjaiset pieksäjäiset. Viisikymmen-ä seitsemän henkilöä vangittiin näistä 22 naista.

Kymmeniä tuhansia kansallisia oli kokoontunut katsomaan tätä lippu-mielenosotusta. Ratsupoliisit kiiteli-ät lähes kahden tunnin ajan edes-akaisin pitkin kenttää, heilutellen kapuloitaan ympärillään.

Palestiina sotkee MacDonaldin pelikortteja

CAMBRIDGE, Eng., lokak. 25. — Brittiläisen hallituksen Palestii-nan politiikkaa koskeva julistus on herättänyt suurta hämminkiä Eng-annissa. Liberaalien johtaja Lloyd George on selostanut yhtyvänsä Baldwinin, Chamberlainin ja Ame-yn kritiseerauksen ja lupaa kan-attaa korjausta Palestiinan kysy-nyksessä.

Lloyd George sanoi, että Bal-ourin julistus juutalaisten kan-alliskodin toiminnasta Palestii-naan oli liittolaisten toimenpide so-lan kriittillisellä hetkellä (v. 1917) uutalaisten myötätunnon saami-eksi kautta maailman.

Sionistisen liikkeen johtokunta on kutsunut toiminnan komiteansa oolle marraskuun 4 päiväksi, jol-oin tullaan käsittelemään britti-äisen politiikan aiheuttamaa krii-illistä tilannetta.

Poliisi ampunut kuolettavasti poikaa

TORONTO, lokak. 27. — Gor-don Clay, 15 v. oli eilen illalla St. Josephin sairaalassa kuolemai-sillaan kahdesta luodista, jotka po-liisi oli ampunut hänen selkäran-kaansa. Poliisista toimitettiin verensiirto poikaan.

Clay oli aikasemmin illalla ka-rannut erään toisen pojan kanssa Mimicon teollisuuskoulusta. He olivat varastaneet auton ja tul-leet sillä kaupunkiin, missä auto pysähtyi kadulle. Poikien ollessa koneen ympärillä lähestyi mootto-ripoliisi Church heitä, jolloin po-jat pakenivat. Tämä herätti po-liisissa epäilyksiä ja hän ryhtyi ajamaan heitä takaa. Hän ampui ensin kolme laukausta ilmaan, senjälkeen kaksi poikia kohti, jot-ka molemmat laukaukset tunkeu-tuivat Clayn selkärangan läpi ruu-miiseen.

Amerikalaiset autotustit valtaamassa Euroopan markkinat

Taistelu amerikalaisten ja europalaisten autotrustien kesken nopeasti kiristyy

NEW YORK. — Kansainvälisen markkinoista käytävän kilpailun yh-teydessä on amerikalaisten ja euro-palaisten auto- ja moottoritrustien keskeinen taistelu europalaisten markkinain kontrollista muodostu-massa yhdeksi huomattavimmaksi taisteluksi monopolistisien ryhmit-tymien kesken.

Ford ja General Motors ovat etu-alalla amerikalaisista autotrusteista, tunkien vaikutusvaltaansa entistä laajemmalle alalle europalaisilla markkinoilla. Nämä ovat rakentaneet tehtaitaan Saksaan, Ranskaan, Ita-liaan ja Suurbritanniaan. Etenkin Ranska ja Italia ovat nostaneet hui-kean korkeat tullimuurit amerika-laisia automobiileja vastaan, mutta tämä vaikeus kierretään valmista-malla suuren osan autonosista ja panemalla autot kokonaisuudessaan kokoon näissä maissa.

General Motors-korporatsioni on vallannut suuria intressejä europa-laisiin autoyhtymiin, saattaen käy-täntöön tällä tavoin kontrollinsa al-le saamiinsa teollisuuksiin viimel-simmät amerikalaiset teholsuusme-toodit ratsionalisoiden tuotannon ää-rimmilleen.

Viime vuoden aikana saavutti Ge-neral Motors-korporatsioni kontrol-lin saksalaiseen Opel-firmaan, joka on suurin saksalaisten automobiilien ja yleensä moottorien valmistaja. Tämän ohella saavutti se myös huo-mattavan otteen englantilaiseen Vauxhall-yhtymään. Täten on se saavuttamassa kontrolloivan aseman huomattavaan osaan europalaisesta autoteollisuudesta.

Tulva tehnyt suurta tuhoa Smyrnassa

ISTANBUL, Turkki, lokak. 27 Tänne saapunet tiedonannot kertoo-vat 20 ihmistä surmautuneen Smyr-nassa vallitsevassa tulvassa. Satoja ihmisiä on haavottunut.

Junaliikenne on keskeytynyt, eivät-kä sairasvaunut voi kulkea kaduilla vallitsevan tilanteen vuoksi. Sade kyllä taukosi tänä aamuna, mutta vesi virtasi edelleenkin yläkaupun-gilta alakaupungille, aiheuttaen ala-vimmilla seuduilla tilanteen. Kaupungin asukkaat käsi-vät juomaveden puutteesta, sillä kaikki kaivot ovat täyttyneet mudal-la. Virkailijat sanovat katujen puh-distamisen kestävän ainakin 2 viik-koa.

Suurta huomiota kiinnitetään uusiin kulta-alueisiin

HAILEYBURY, Ont. lokak. 26. — Täällä on ilmoitettu, että yksi Ca-nadan huomattu rautatieyhtiö on lä-hettänyt insinöörejä sekä Matache-wanin, että Quebec Callidacin alu-eelle tekemään tutkimustöitä ja lähi-tulevaisuudessa odotetaan virallista ilmoitusta, josko alueille tullaan ra-kentamaan rautatiet.

Molemmat sekä Matachewanin, että Callidacin alueet näyttävät ke-hittyvän tärkeämerkityksellisiksi alu-eiksi ja jos rautatielinja viedään näi-hin kumpaankin keskukseen, tulisi toimeenpiteellä olemaan huomatta-va merkitys, ollen se tärkeänä avus-tustoimenpiteenä Canadan kaivos-teollisuudelle.

Jotkut tärkeimmät yhdysvaltalai-set ja canadalaiset perusmetalliyh-tiöt ovat lähettäneet edustajansa näille uusille alueille, joilla on teh-ty huomattavia kultalöytöjä. McIn-tyre on yksi etumaisia kaivosyhti-öltä, mikä on lähettänyt edustajan-sa Matachewanin alueelle.

Callidacin kulta-alueen merkitys on kasvanut suuresti äskeisten O'-Brien kaivannossa sekä muillakin ympäristöalueilla tehtyjen huomat-tavien kultalöytöjen vuoksi. Eräs yhdysvaltalainen kaivosyhtiö on alu-eella hieromassa kauppoja tärkeitä alueita kontrolloivan ryhmän kanssa.

Saksalaista laivaa pommitettu Rio de Janeiron satamassa

27 kuollutta; kymmeniä haavottunut

BERLIN, lokak. 26. — "Vossische Zeitungin" Rio de Janeirossa oleva kirjeenvaihtaja tiedot-taa, että 27 henkilöä, näistä 18 naista, sai surmansa eilen kapinal-listen pommittaessa saksalaista höyrylaivaa "Badenia", mikä yrit-ti poistua Rio de Janeiron sata-masta. Linnoituksesta lähetettiin konekiväärin laukauksia höyrylaivan takamastoon. Lulva pyäh-tyi Rioon korjauksia varten ja jat-kaa senjälkeen matkaansa Buenos Airesiin.

RIO DE JANEIRO, lokak. 26. Satamakapteeni Senhor Costa Pin-to on selostanut, että viimeisten kahden viikon aikana on kaikkien satamasta lähtevien laivojen kap-teeneille annettu määräys joko antaa merkki tai kulkea läheltä Santa Cruzin linnotusta.

Saksalaisen höyrylaiva "Bade-nin" pommittaminen selostetaan johtuneen siitä, että kapt. Rolin ei totellut annettuja pysähdysmerk-kejä. Saksassa olevat Hamburg—American linjan virkailijat epäile-vät, että kapt. Rolin, joka on yksi linjan kaikkein kokeneimpia vir-kailijoita, olisi antautunut vaaraan, olla tottelematta tällaista määräys-tä, tai lähtemästä satamasta nosta-matta maansa lippua.

Surmautuneiden lisäksi ilmoite-taan vielä 71 haavottuneen, joista monet vaarallisesti.

N. Y:n poliisit ja "paheiden rengas"

NEW YORK, lokak. 27. — Sata New Yorkin poliisitarkastajaa, apu-laista ja kapteenia oli tänään poliisi-komissioneri Mulrooneyn edessä tut-kittavana osallisuudestaan renkaa-seen, minkä väitetään roistomaisesti ristäneen naista ja minkä suhteen tehdyt paljastukset ovat nyt jo verra-lavissa Curran komitean tekemiin paljastuksiin v. 1912.

Louis Daube, poliisien kätyri, on paljastanut Isidor J. Kreselin, vete-musoikeuden nimittämän lakimie-hen toimittamassa kuulustelussa, että paheiden renkaan tulot nousi-vat 5 milj. dollariin, joista tuloista hän sai itselleen $18,000. Kreselin toimittamassa tutkimuksessa on pal-jastettu renkaan kiristäneen tekais-tujen syytösten perusteella rahoja n. 400 naiselta.

Paperiteollisuus ei osoita elpymistä

MONTREAL, lokak. 26. — Cana-dalaisten paperiyhtiöiden tuotanto ja ulosmyynnit osoittavat syyskuun a-kana olleen alle elokuun numeroiden. Normaaliaikoina on tavallisesti lo-kakuussa huomattavissa nousua paper-teollisuudessa, mutta niin ei ole ta-pahtunut tänä vuonna. Useat eri yh-tiöt ovat kuitenkin ilmoittaneet, että marraskuun tilaukset ovat jonkun verran kohonneet.

Canadalaiset myllyt tuottivat viime vuoden syyskuussa 227,665 tonnia, kohoten saman vuoden loka-kuussa 251,914 tonniin, osottaen siis 11 prosentin nousua, mutta tänä vuonna ei lokakuussa ole odotetta-vissa sellaista nousua.

Sotilaskapina kommunistien johdolla puhjennut Rio de Janeirossa

Kapinallisuus leviää sotajoukkojen keskuudessa — Yksi rykmentti kapinoinut, joutuen kuitenkin lyödyksi

RIO DE JANEIRO, Brasilia, lokak. 27. — Kapinallisten joukoissa palvellut jalkaväkirykmentti kapinoi vallitsevaa komentoa vastaan tänään kommunististen ainesten johdolla. Tarmokasta agitatsionityötä on har-jotettu Brasilian kommunistipuolu-een toimesta sotajoukkojen keskuu-dessa huolimatta niistä vaikeuksista, joitten alaisena tällaista työtä on suoritettava, tämän työn saadessa ilmaisumuotonsa nousevassa kapinal lisuudessa joukkojen keskuudessa. Uuden hallituksen toimestakin on myönnetty, että levottomuuksia on ilmennyt mutta kuten tavallista kiel-letään, että ne olisivat vakavia. Tä-nään kuitenkin puhkesi tyytymättö-myys avoimeen kapinaan tämän yh-den rykmentin taholta.

Kiihkeä taistelu kesti usean tunnin

Sotilashallituksen toimesta heti vedettiin merisotilas- ja maaväki-ketjut sotaministeriön, keskuspoliisi-aseman ja ulkoministeriön ympäril-le, samalla kun kapinallinen ryk-mentti piiritettiin sotilasparakkialu-eelle. Lentokoneita lähetettiin pom-mittamaan kapinallisten asemia, jot-ka urhoollisesti taistelivat usean tunnin ajan ennenkuin olivat pakote-tut antautumaan. Mieshukan kerro-taan olleen suuren.

Siitä huolimatta, että tämä kapi-nallisuuden avoimen liekkiin lei-mahtaminen tällä kertaa tukahdu-tettiin nopeasti ovat hallituksen piiri-t vakavasti huolissaan sotaväen y-leisen kapinallistumisen tähden. Tä-hän kuin yhdistetään sisällisten tais-teluitten katkerointamat työläisker-rostumat, jotka ovat omaksumassa taistelevan johdon, on tilanne perin uhkaava brasilialaiselle kohiennolle. Kommunistinen puolue on päivittäin valtaamassa alati enemmän alaa kaikkialla, porvarillistenkin piirien ollessa pakotetut tunnustamaan tä-män seikan.

Työttömyystilanne Saksassa pelottavan vakava

Hallitus koettaa muka ratkaista tätä kysymystä reformeilla

BERLIN, lokak. 27. — Saksan hallitus on askaroinut ankaralla tavalla vallitsevan työttömyysti-lanteen johdosta, joka on päivä päivältä kehittymässä alati vaka-vammaksi, virallisten tilastojenkin myöntäessä Saksassa olevan 3,000,-000 työtöntä työläistä. Tämän tilanteen ratkaiseminen on mah-dotonta kapitalismin vallitessa, mutta osottaakseen, että hallitus-kin on jotain muka tekemässä, se-lostaa hallitus suunnitelevansa rat-kaista tilanteen vakavuuden en-siksi sillä, että korottamalla kou-luvelvollisuusikärajaa pakotetaan noin 250,000 nuorta työläistä vie-lä vuodeksi tai useammaksi kou-luun näitten tilan avartuessa yhtä monelle työttömälle työläiselle. Kuitenkin unohdetaan osottaa, että miten nämä neljännesmiljoona nuorta työläistä tulee toimeen jou-duttuaan teollisuuden palvelukses-ta pois.

Sitäpaitsi hallituksen suunnitel-ma ei todellisuudessa tule tuottaa-maan minkäänlaista muutosta ti-lanteeseen, mutta Brueningin ka-binetti koettaa näennäisesti edes olla tekevinään jotain asian suh-teen laajenevien työläisten liikehti-misien uhkaamana.

Hirveä on autotapaturmien tilasto

WASINGTON, lokak. 27. — Kauppajaoston julkaisema tilasto osoittaa, että auto-onnettomuudet aiheuttivat viime vuonna 29,531 kuolemaa 45 valtiossa Yhdysval-loissa, kuolleisuuden ollessa 25.4 100,000 asukasta kohden. Autojen yhteentörmäyksissä junien kanssa kuoli 1,958 ja yhteentör-mäyksissä katuvaunujen kanssa 507. Jos nämä tapaukset vähen-netään pois, selostaa kauppajaosto, vähentyy lukumäärä 27,066 ja kuolleisuus 23,3.

Auto-onnettomuudet aiheuttivat New Yorkin valtiossa 3,192 kuo-lemaa, joista 162 aiheutui yhteen-törmäyksestä junien kanssa ja 53 katuvaunujen kanssa ja kuolleisuus valtiossa selostetaan olevan 25.6 jos edellämainitut yhteentörmäyk-sissä sattuneet kuolemantapaukset jätetään tilastosta pois. New Yorkin kaupungissa kuoli auto-on-nettomuuksissa vuoden kuluessa 1,363, joista junat aiheuttivat 4 ja katuvaunut 17.

Kauppajaosto selostaa raportis-sa, että jos kuolleisuus näissä 46 valtiossa otetaan pohjaksi kah-delle jälellä olevalle valtiolle, tu-lisi kuolleiden lukumäärä olemaan kaikissa 48 valtiossa 30,850, mikä osoittaisi kohoamista 3,000:lla, verrattuna edellisen vuoden nume-roihin.

Puolan juutalaiset vihamielisiä brittiläiselle hallitukselle

WARSOVA, lokak. 24. — Brittiläi-sen konsulaatin ikkunoita särjettiin tänään uudistetussa brittiläisvastai-sessa mielenosotuksessa, minkä sio-nistinen juutalaisnuorten järjestö oli organiseerannut protestiksi britti-läisen hallituksen julistamaa Pales-tiinan politiikkaa vastaan.

Mielenosoitus oli järjestetty britti-läisen lähetystön ja konsulaattiraken nuksen edustalle, mitä suojelemaan oli asetettu voimakas poliisiketju,mi-kä esti mielenosoituksellisten pääse-mästä rakennukseen sisälle.

Iltapäivällä oli konsulaatin edus-talla sionistisen työväenpuolueen järjestämä mielenosoitus. Mielено-soittajat huusivat: "Alas brittiläinen hallitus!" ja heittelivät kiviä rakен-nusten ikkunoihin. Neljä juutalaista vangittiin näiden mielenosotusten yhteydessä ja lähetystö ja konsu-laatti ovat poliisien suojeluksen alai-sina.

Uutta hallitusta ollaan parhaillaan muodostamassa

Vallan käsilinsä ottanut sotilasko-mento on parhaillaan yrityksissä muodostaa pysyväisempää hallitusta. Tähän mennessä tiedetään, että ken-raali Tasso Fragoson, kenraali Men-na Barreton ja amiraali Isaias de Horonhan johtamassa hallituksessa tulee olemaan ulkoministerinä Afrai-no Mello Franco ja Aristo Pinto ol-keusministerinä. Getulio Vargas tu-lee ilmeisestikin olemaan seuraav. presidentti.

Punalippu liehunut brittiläisellä sotalaivalla

LONTOO, lokak. 24. — Lontoossa on nyt juuri saatu tiedoksi, että ta-vanmukaisiin kohtelaisuuksiin vas-taamiseen, kun brittiläisen ja venä-läisen laivaston osastot kohtasivat äskettäin toisensa Phaleronin lahdes-sa, Kreikassa, sisältyi myöskin Neu-vostolipun kohottaminen brittiläisen sotalaiva "Queen Elizabethille" ja "Kansainvälisen" soittaminen laivan soittokunnan taholta.

Laivastovirastossa on selostettu, että sotalaivojen kaapeissa on kaikki-en niiden maiden liput, joiden kans-sa Britannia on diplomaattisissa suh-teissa, joten tällä tavanmukaisten säädösten noudattamisella kielletään olleen pienintäkään poliittista merk-kitystä.

Fascisti haavottunut yhteenotossa

LEIPZIG, Saksa, lokak. 26. — Seitsemän fascistia ilmoitetaan haa-vottunen, näistä kaksi vaarallisesti, Leutzschen esikaupungissa tänään ollessaan fascistien ja kommunistien välisessä kahakassa. Fascistit olivat jakamassa lentolehtisiään, jolloin kommunistit yllättivät heidät äkkiä ja fascistit joutuivat vähempilukui-sina alakynteen. Haavottuneiden kommunistien lukumäärästä ei mai-nita mitään.

Harvinainen varastettu viulu saatu takaisin

TORONTO, lokak. 26. — Harvi-naista mallia oleva saksalainen viu-lu, minkä omistaja arvioi $2,000 ar-voiseksi, myytiin viime viikolla $3.10 panttilaitokseen, mistä kaksi salapo-liisia löysi sen. Viulun omisti Wm. Besson, jonka asunnosta se varas-tettiin lokak 19 p:nä. Varkaudesta ilmoitettiin poliisilaitokselle ja kaik-kia panttilaitoksia pidettiin tarkoin silmällä, kunnes poliisit löysivät sen eilen.

VAPAUS — Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The paper is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2287W.
Phone: Office (job work, advertisements, etc.) 1038 — Editor 536W. — Bookstore 2287W.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjeilmoitukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon meneville onnentoivotukset ja palstatuuma. — Nimenmuutoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Ammatteroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Maksetaan tiedot ja osoitteilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmoittajien ja ilmoituspuuttaurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmoituksinsa etukäteen.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $1.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

Isännöitsijä J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenharjoittajan persoonallisella nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Suomi talouspulan tuskissa

Talouspula on erilaisesta kehittymisestään huolimatta saavuttanut miltei kaikki teollisuusmaat, minkä ohessa siihen samalla on yhdistynyt maatalouskriisi.

Talouskriisi edelleen kehittyy, avuenee ja johtaa loppujen lopuksi poliittiseen kriisiin. Maailman talouskriisi kärjistää kapitalismin vastakohdat äärimmilleen, lisää imperialistien taistelua markkina-alueista, raaka-ainelähteistä ja pääoman sijoituksista, johtaa kiertämättömästi uuteen imperialistiseen sotaan, jonka valmistelut ovat täydessä käynnissä: varusteluja lisätään, proletariaatin elinehtoja vastaan suunnataan raivoisa hyökkäys, kaikkialla f a s c i s t i s o i d a a n valtiokoneisto ja kapitalistinen järjestelmä koko laajuudessaan on mobilisoitu työläisten ja talonpoikain vallankumousliikettä vastaan.

Samat ilmiöt erikoisesti Suomessakin. Suomen kapitalistisessa taloudessa oli vv. 1921—22 jälkeen tapahtunut suhteellisen vakaantumisen prosessi. Tämä sodanjälkeisen (kapitalismin) pulan toinen eli suhteellisen vakaantumisen kausi päättyy jo v. 1928. V. 1929 suhteellisen vakaantumisen horjuvaisuus alkaa näkyä ja tuntua yhä enemmän ja tapahtuu taloudellinen siirtyminen suhteellisesta vakaantumisesta pula-aikaan.

Pula kehittyy nopeasti ja saa terävän luonteen. Teollisuustuotanto yleensä alenee, mutta erittäinkin Suomen tärkeimmän teollisuuden, — puutavarateollisuuden alalla.

Työntekijäin lukumäärä vähenee, ilmenee voimakas rahan puute ja korkokannan nousu. Edelleen nähdään jatkuva ulkomaille vietäväin tavarain huomattava väheneminen ja myöskin tuonnin vieläkin voimakkaampi vähentyminen niin hyvin tuotanto- kuin kulutustarkoituksiin.

Tänä kuluvana vuonna ei ole tapahtunut mitään sellaista, mikä oleellisesti olisi helpottanut pulaa. Päinvastoin se on terävöitynyt ja laajentunut erittäinkin maatalouspulan terävöitymisen johdosta.

Suomen pääteollisuuden — sahatavaran — viennin alalla painuu vienti nyt kuluvana vuonna huomattavasti vähäisemmäksi kuin esim. viime vuonna. Moneen vuoteen Suomessa elokuun puutavaranvienti ei ole ollut niin vähäistä kuin tänä vuonna. Elokuun aikana sai Suomen kapitalistit sijoitetuksi vain noin 25,000 standarttia ulkomaille, joka aikaisempina vuosina on ollut vilkkaampia vientikausia. Koko tämän vuoden sahatavaran myynti syyskuun 1 p:n nousi noin 665,000 st., viime vuoden myynnin saman ajan kuluessa ollen 930,000 st. Siis sangen suuri ja Suomen kapitalistiselle taloudelle syvästi vaikuttava putous.

Sahatavaran tuotanto tämän vuoden ensi puoliskolla supistui, sikäli kun on voitu laskea käynnissä olevista sahoista, noin 32 %:lla. Seisomaan on joutunut suunnilleen 500 sahalaitosta, joiden vuosituotanto on ollut alle 2,000 st. ja 50 joiden tuotanto on 2,000—10,000 standarttiin.

Hirvittävän hälinän Suomen porvariston ja sosialifascistien lehdissä on viime päivinä synnyttänyt niiden kertoma uutinen siitä, että Lontoossa olisi Neuvostoliiton ja englantilaisen ostotrustin välillä tehty sopimus, jonka mukaan tämä englantilainen trusti ostaa Suur-Britanniaan tarkoitetun Neuvostoliiton honka- ja kuusitavaran viennin v. 1931. Tämän solmitun sopimuksen johdosta ovat Suomen porvaris- ja sosialifascistilehdet nostaneet entistä kiihkeämmän parjaustulvan Neuvostoliittoa vastaan ja tehneet sotakiihoitusta tarkoittavan tunnuksen: "länsimaiden joutumisesta perikatoon".

Toista Suomen vientiteollisuuden alaa — paperiteollisuutta uhkaa myös markkinain supistuminen. Euroopan markkinoille työntää yhä enemmän paperia Canadan ja New Foundlandin paperitehtaat. Suomen paperiteollisuuden kilpailukykyisyys on heikkoa senvuoksi, että se ei ole kyennyt paperiteollisuudessa tarvittavaa koneistoaan uusimaan kuin pienessä määrässä. Paperiteollisuustuotteiden hinnat ovat laskeneet 7—10 %:iin. Edelleen Suomi ei ole kyennyt välityskoneiston puutteessa saamaan ulkomaille tullietuoikeuksia paperilleen. Niinpä esim. Englantiin vietävän paperin arvosta menee tulleihin 13½ %.

Tuotannon supistumisen seurauksena oli heti havaittavissa ankara työttömyys. Sen pusertaviin kouriin on joutunut saha-, rakennus-, satama- ym. teollisuusaloilta vapautuneet n. 50,000 työläistä. Edelleen ratsionalisoimisen ja lyhennettyjen työviikkojen johdosta on työttömyydestä joutunut kärsimään noin 35,000, metsätöiden supistumisen johdosta noin 100,000 sekä jotenkin saman verran maaseudun tilapäistöiden supistumisen tähden, joten Suomessa on jo hyvän joukon k o l m a t t a s a t a a t u h a t t a työttömyydestä kärsiviä työläistä. Epäilemättä tulevana talvena tulee työttömyys vieläkin laajemmaksi ja raskaammaksi.

Työttömyyttä hyväkseen käyttäen ovat kapitalistit huonontaneet työehtoja, työpäivää pidentäneet, palkkoja alentaneet 12—40 %:iin, jopa enemmänkin. Vanhoja työsopimuksia on sanottu irti palkkojen alentamistarkoituksessa ja uusia orjasopimuksia tyrkytetty. Ammattijärjestö ja kaikki vasemmistolaiset teollisuusliitot on joko hajoitettu tai hajoitetaan ja annetaan ne monopolioikeudella sosialifascistien hoidettavaksi ja johdettaviksi.

Ymmärtääksemme Suomen suurkapitalistien fascistiseen terroriin siirtymisen välttämättömyyden, on meidän otettava huomioon edellämainitut seikat ja joukon muita taloudellisia tekijöitä. Suomen suurporvaristolle oli välttämätöntä ankaran talouspulan kourissa estääkseen työläisten kasvavaa vallankumouksellistumista, työttömäin liikehtimistä sekä voidakseen pidentää työpäivää, alentaa palkkoja ja yleensä huonontaa työläisten työehtoja, tarttua lapualaiseen liikehtimiseen ja nostaa naamioksi tunnuslauseet: "kommunismia vastaan" ja "isänmaan puolesta".

Kulakkitalonpoikain Kosolan ym. liittyminen lapualaisliikkeeseen on pohjaltaan vain v o i k y s y m y s. Suomi on sanut pahoja kolauksia voin vienninkin alalla kilpailussa Tanskan ja Hollannin kanssa. Pulakausi, työttömäin armeijan ostokyvyttömyyden takia on kaikkien maataloustuotteiden hinnat huomattavasti pudottanut. Rasvasota, jonka nostivat Suomen kulakit margariinitehtailijoita vastaan, jatkuu hillittömänä. Suurmaanomistajat vaativat edelleen vilja- ja karjatuotteiden tullien koroittamista, pitkäaikaisia ja halpakorkoisia lainoja valtion välityksellä, täten pyrkien kaksinkertaisella keinolla kohottamaan työläisten ja köyhäin talonpoikain elintasoa. Maatalouden alalla maatyöläisten palkat on jo huomattavasti pudotettu, jopa maatyöläiset ovat pakotetut tekemään kulakeille työtä pelkällä ruokapalkalla.

Kaupungin- pikkuporvariston ja intelligenssin asema on myös huonontunut samassa suhteessa. Sitä todistaa panttikonttorien varastojen täyttyminen arvokkaammasta tavarasta samoinkuin kymmeniin tuhansiin nousevat konkurssi-ilmoitukset.

Tämän syvän taloudellisen pulan taustaa vastaan on käsitettävä Suomen suurkapitalistien siirtyminen fascismiin — terrori- ja ryöstöjärjestelmään. Pula oli kypsyttänyt sen pohjan, mikä fascismille on tarpeellista. Tämän pohjalta sekä siksi, että Neuvostoliiton tuotanto voimakkaasti kasvaa, on ymmärrettävä Suomen hallituksen sikamaiset nootit, Suomen ja toisten n.k. reunamaiden tekemät julkiset ja salaiset sopimukset, parjaustulva, sodanvalmistelu ja taloudellisen saarron vaatimukset Neuvostoliittoa vastaan. Sodan kautta isojen perässä pyrkii pikkuinen Suomikin hakemaan pelastusta rappeutuvalle taloudelleen. Siinä mukana suurkapitalistien komentamina juoksevat lähättäen sosialifascistit. Sosialidemokraattien johtava osa oikeisto- ja vasemmistomuunnoksineen on muodostunut kapitalistisen valtion elimelliseksi osaksi. Siitä on tullut suurpääoman iskujoukko sen taistelussa porvariston fascistisen diktatuurin pystyttämiseksi.

Suomen proletariaatille, jolta nyt on viety ne vähäisetkin demokratian rippeet ja julkisen toiminnan mahdollisuudet, on astunut eteen kysymys: joko elintason aleneminen aina täydelliseen ruumiilliseen tuhoutumiseen saakka, tai Neuvostoliiton proletariaatin tie: pääoman murskaaminen ja työväenluokan diktatuurin pystyttäminen.

O. Vilmi.

Kaivoslakon uhkahaaste ja suhtautuminen siihen

International Nickel Co on hyökännyt. Inco on saanut olla jatkuvassa hyökkäysasenteessa. Työläiset, jotka työskentelevät keskuksessa, missä tuotetaan noin 90% maailman nikkelituotannosta, työläiset, jotka tietävät että nikkeliteollisuus on merkitykseltään tärkeä sotateollisuutena, jolla on keskeinen merkitys nykyisen maailman kapitalistisen talouspulan yhteydessä, imperialistisen sodan kärjistyessä Neuvostoliittoa vastaan ja kapitalismin ristiriitojen kärjistyessä uuteen verileikkiin maailman valtiudesta, ovat jatkuvasti perääntyneet.

Ei ole ihme, että Inco saatuaan viimevuonna osakkeenomistajilleen voitto-osinkoja yli 22 milj. dollaria, ja on luvannut tänä vuonna kolmenkertaistuttaa sen, uskaltaa röyhkeästi jatkaa hyökkäystään. Huolimatta siitä, että me elämme sodanjälkeisessä kolmannessa kaudessa, jossa kapitalistinen talouspula merkitsee miljoonille työläisille nälkäkuolemaa allistumisensa seurauksena tai nousemista vastahyökkäykseen, on nikkeliteollisuudessa sallittu pääoman hyökkäyksen jatkua.

Incon pyrkimyksenä Froodin kaivannon täyteen tuotantokuntoon valmistumisen yhteydessä on kiristää työläisiltä osakkeenomistajilleen lupaamansa 60 miljoonan voitto-osingot tämän vuoden kuluessa —. Se on Incon yhden vuoden suunnitelman toteuttaminen, jossa hyötyy vain kapitalistiset osakkeenomistajat. Työteho oli kiihdytetty, käytetty boonus-järjestelmä ja kaikki muut muodot. Työläisten elämä ei maksanut mitään, kaivannossa tapahtuvat murhat eivät koskeneet Incon voitto-osingoihin yhtään. Kaikki ne tulivat työläisten osalle.

Vieläkin hyvin usein puheenalaisena esille tulevien lakkotaistelujen seurauksena, puolitoistakymmentä vuotta sitten, työläisten liikehtimiset pohjistivat koko pohjoisen kaivosalueelle 8 tunnin työpäivän. Kysymys on nyt edessä säilyttää ja mennä eteenpäin.

Monet kaivosalueen työläiset tietävät, että työpäivän pitentäminen merkitsee julkeaa hyökkäystä työläisten elämäntason polkemiseksi. Työstä erotukset ja huhu uusiin eroittamisiin nähden oli valmistavana tässä. Työpäivän pitentämisen jälkeen tulee palkanalennukset uutena iskuna, työläisten kiristyksen jatkuvasti kärjistyessä.

Hyökkäys työpäivän pidentämiseksi oli siis alkuspurtti. Siihen oli vastattava käsittäen nykyisenä kautena vallitsevan tilanteen yleisen merkityksen ja ennenkaikkea alueen ja itsessään Frood kaivannon työläisten edessä olevan selvän tilanteen.

Tästä tilanteesta olivat järjestyneet työläiset jatkuvasti keskustelleet. Yleensä oli valtavasti omaksuttu käsitys ettei päivän jatkuminen saa tulla nykyisessä tilanteessa kysymykseenkään. Kommunistinen puolue oli jo toista vuotta sitten julkaissut vaatimukset kaivostyöläisille konkreettisten olojen ja yleisen tilanteen pohjalle perustuvana. Viime vapunpäivän yhteydessä tehtiin se kommunistipuolueen nimellä laajassa mittakaavassa. Canadan Kaivostyöläisten Teollisuusunio julkaisi vaatimukset viidellä eri kielellä lentolehtien kautta samanaikaisesti. Oli herätetty vaatimus m.m. 6 tunnin työpäivästä ja viisipäiväisestä työviikosta. Koko kesän työväen puolustustaistelujen, joukkokokouksien ja mielenosotuksien, vaalitaistelun, Punaisen päivän, y.m. yhteydessä julkaistujen ohjelmien ja kymmenien lentolehtien kautta oli ne saatettu kaivannon työläisten käsiin.

Nyt tuli kysymys eteen uutena hyökkäyksiskuna. Kommunistinen Puolue ja Canadan Kaivostyöläisten teollisuusunion toimeenpaneva komitea käsitti ettei yksikään kaivosmies voi tätä ottaa vastaan ilman taistelua. Lähetti taistelukutsun. Luonnollisesti käsittäen tässä yhteydessä että oma jäsenistö oli yksinheikko. Mutta vallankumouksellisen liikkeeseen — kommunistisen taistelulinjan omaksuvaan joukkorintamaan — sisältyi joukkojärjestöjä, kuten Ukrainian Labor Temple järjestö, avustusyhdistys, Suomalainen järjestö, Osuusliikkeet, Työläisnaisten liitto, Urheilullitto, Työväen Puolustusliitto, y.m., joiden jäsenyydessä oli ainakin huomattava prosentti, noin kolmas osa ukrainalaisista ja suomalaisista kaivostyöläisistä, sekä tiedettiin unkarilaisten, tshekko-slovakialaisten ja jugoslavialaisten keskuudessa viimeisten kuukausien kuluessa saatujen yhteyksien seurauksesta olleen hyvän joukkokannatuksen, kuten oli ilmeistä jo vaalitaistelun y.m liikehtimisien yhteydessä. Oli käytettävissä myöskin suomalaisten työläisten vallankumouksellinen äänenkannattaja "Vapaus" ja huomattavasti myötätuntoista kallistumista järjestymättömien erälden aineksien keskuudessa.

Mikä oli näiden joukkojärjestöjen johtavien aineksien ja jäsenistön tehtävä? Omaksua taistelun kutsu ja ryhtyä työskentelemään sen mukaisesti. Ukrainalaiset joukkojärjestöt tekivät sen ja ryhtyivät järjestöjensä ulkopuolellakin työskentelemään propagandan tekemiseksi. Samoin lähti toisten kansallisuuksien keskuudessa olevat pienet ryhmät työskentelemään. Suomalaisten lehti "Vapaus" otti taistelukannan, mutta osuusliikkeissä, Suomalaisen Järjestön osastossa, Työläisnaisten liitossa, y.m. eräät johtavat ainekset ottivat päinvastaisen kannan heti — unohtivat taistelun suunnan, osuuskunnan perustajain ensimäiset pyrkimykset, Suomalaisen Järjestön edustajakokouksen, järjestön aluekokouksen päätökset ja julistukset y.m. taisteluvannoutumiset ja lupaukset. Kaikki unhotettiin ja antoivat johdon perääntymiselle.

Miten se tehtiin? Yhdyttiin Incon agenttien, valkofascistien ja tupla-juudalaisten johtajien esittämiin väitteisiin: Ei ole riittävän voimakasta uniota; Inco on voimakas; jos taisteluun joutuvat työläiset, jotka ovat laittaneet asuntojaan vuosien varrella niitä on talven tullen puolustettava antautumisella; työttömyys heikentää rintaman; kommunistit haluavat ajaa taisteluun, y.m. Näin kehitettiin viime talvena oikeistolaiskamppanjan ajalla alkamiensa parjausjuttujen laajentaminen Kommunistipuolueen piirijohdon halventamiseksi. Tällaisen johtavan tulkinnan pohjalla suomalaiset kaivosmiehet omaksuivat välillisesti saman kannan, huolimatta toisten työläisten kannasta maanantain ja tiistaiaamun kokouksissa, sekä ulkopuolella.

Tämmöisen toiminnan seurauksena saadaan lakkoon menoa vastustastustava päätös tiistai-illan kokouksessa, jossa saa olla mukana Incon edustajat, työvuoro- ja tasannepomosta pienempiin saakka. Johdon antaa yleensä kaikissa edellämainituissa suomalaisten järjestöissä alueen johtavaksi tunnettu oikeistolainen puolueen piirikomitean kandidaatti tov. Luoto, julistamalla, että "lakkoa vastaan äänestäminen ei ole häpeä, mutta se on häpeä jos äänestää lakon puolesta ja kuitenkin menee työhön". Näin avoimesti rikkoen piiritoimikunnan päätöksen. Täten joko tieten tai tietämättään kavallettiin kaivostyöläisten edut ja objektiivisesti avustettiin Incon hyökkäystä.

Näin tekivät oikeistolaiset, jotka lupasivat Kominternille omaksuvansa Kominternin linjan kapitalismin sodanjälkeisen kolmannen kauden taistelussa.

Kommunistipuolueen heikkoudet ja virheet

(a) Alussa mainitun yleisen agitatsionityön ja konkreettisten vaatimuksien puolesta toiminnassa puuttui puolueelta tarmokasta työskentelyä organisatoorselle Puolueen ja kaivostyöläisten teollisuusunion liittamiselle, ja (b) unhotettiin oikeistolaisten vastarinnan saboteerauksen paljastaminen uniotoiminnan järjestämisen yhteydessä, (c) samoin kuin yleensä taisteluihin suhtautumisessa ilmenevän kylmäkiskoisuuden ja suoranaisen parjauksen osoittaminen jäsenistölle puolueessa ja joukkojärjestöissä; (d) saboteerauksen paljastaminen puolueen fraksiatoiminnan kehittämiseen nähden, mistä yhtenä konkreettisena ilmaisuna on osuusliikkeissä laiminlyönti, jonka paljastamiseen tarvittiin Port Arthurin osuustoimintatovérit. (e) Tehtiin virhe siinä ettei lakon alkamisjulistuksen yhteydessä otettu ratkaisevampaa kantaa. Jos taistelussa oikeistovaaraa vastaan olisimme nostattaneet varmaa kantaa ja saattaneet suomalaisissa joukkojärjestöissämme käsiteltäväksi kommunistisen keskusfraksian ja Suomalaisen Järjestön tp. komitean hyväksymän "Taistelu oikeistovaaraa vastaan Can. Suomalaisessa Järjestössä" tokumentin (sen latomuksen painokoneeseen panoakin viivytettiin kolme kuukautta) niin olisivat nämä ainekset tulleet paljastamaan itsensä, eikä heillä olisi ollut mahdollisuutta johtaa harhaan. Nämä virheet on Puolueen toiminnassaan tarmokkaalla työskentelyllä korjattava.

Mitä on kaivostyöläisten ja luokkataistelukannan omaksuvien ainesten nyt tehtävä?

Incon hyökkäyslaukaukseen ei vastattu taistelulla, mutta vastattiin uhkahaasteella. Lakon uhka oli sitä. Inco käyttää puolen tunnin työpäivän pidentämisen uusien eroittelemisien perustana. Inco kärjistää työkiristystä. Kummassakin suhteessa on jo alettu. Nyt on työläisten otettava Canadan Kaivostyöläisten Teollisuusliiton (metallin kaivajain jaoston) vaatimukset kokonaisuudessaan omaksi asiakseen. Varustauduttava niiden pohjalla taisteluun Incon hyökkäyksiä vastaan. On järjestäydyttävä taisteluvaatimuksien pohjalla! Noustava taisteluun! Käsitettävä kaivostyöläisten asenne muualla ja yleensä perusteollisuuksissa työskentelevien ja työttömäin joukkojen tilanne, muistaen että on välttämätöntä taistella elämänsä, työehtojen parantamisen ja palkan puolesta, elämänoikeuksiensa puolesta. — Keskus.

JÄRJESTÖN ASIAT

Järjestön näytelmävarasto

C.S.J. näytelmävarastoon on juuri valmistunut seuraavat näytelmät.

Monenlaista väkeä, 4 näytöksessä, kirjoittanut Arvo Airamo. 5 miestä ja 5 naista, vuokra $7.00.

Maa kutsuu, 5 näytöksessä, kirjoittanut A. Tshirkov, suom. Kaarlo Halme, 17 miestä ja 4 naista, vuokra $7.00.

Keisarin viimeinen vallinsarvi, 3 näytöksessä, kirjoittanut Kalle Rissanen, 6 miestä ja 1 nainen, vuokra $6.00.

Romahdus, 4 näytöksessä, kirjoittanut Kaarlo Valli, 11 miestä ja 2 naista, vuokra $6.00.

Järjestelmä teettää eli **Yötyön kirous**, 5 näytöksessä, kirjoittanut Bruno Airola, 10 miestä ja 4 naista, vuokra $5.00.

Sorron kukiatus, 5 näytöksessä, kirjoittanut Lauri Laukkonen, 15 miestä ja 5 naista, vuokra $8.00.

Yksityiskohtaisempi selostus näiden näytelmien sisällöstä tullaan julkaisemaan Vapaudessa jonkun päivän kuluttua. Mutta näin yleisesti sanoen nämä näytelmät kaikki ovat uusia työväenluokan pyrkimyksiä, sen taisteluita ja saavutuksia kuvaavia näytelmiä. Joten voimme suositella niitä työväennäyttämöille.

C. S. J. tp. komitea.
k:tta G. Sundqvist.

Montreal

Osaston talolla ensi sunnuntaina tulee olemaan työttömäin toimeenpaneva iltama. Ohjelman tulee järjestämään työttömäin toimikunta ja ne jotka ovat nykyään osaston talolla olleet ruokailemassa juuri avatussa anniskelussa. Iltaman sisäänpääsy tulee olemaan vapaa, mutta tilaisuudessa tullaan kuitenkin myynnin muodossa koettamaan saada kartutettuja tuloja työttömäin ruokailukomitealle, sillä pitkä talvi näyttää olevan edessä ja työttömäksi joutuvien lukumäärä näkyy aina kasvavan. Ohjelmassa tulee olemaan näytelmä ynnä yksityisnumeroita. Muistakaa saapua ensi sunnuntai-iltana osaston talolle avustamaan ja samalla nauttimaan tästä tilaisuudesta.

S. J. osaston työkokous. Osaston työkokous pidetään osaston talolla marraskuun 2 päivä kello 3 iltapäivällä. Osaston jäsenet, muistakaa saapua silloin kokoukseen. Samalla jotka ovat jättäneet jäsenhakemuksensa osastoon liittyäkseen muistakaapas olla paikalla!

Näytelmäkomitean syysjuhlat. Osaston näytelmäkomitea on alkanut järjestämään suurempia syysjuhlia, jotka tullaan pitämään marraskuun 9 päivä ja jatketaan 11 päivä. Ensinnäkin 9 päivä tulee olemaan iltapäivällä näytelmä- ja ohjelmatilaisuus. Esitetään kaksi yksinäytöksistä kappaletta ja muuta ohjelmaa. Illalla esitetään kappale "Kansallissankari", neljässä näytöksessä. Halpa 25 sentin illallinen syödään haalilla, jonka järjestää nykyinen työttömäin muonituskomitea. Tämä tarjotaan kello 6—7 illalla ja sen jälkeen on vähän leväh dysaikaa ja kappale alkaa kello 8. Nyt on tilaisuus ulkopaikkakuntalaisillekin tulla tilaisuuteen, etenkin ne jotka ovat työssä Benuharnoissa ja Melochvillessa voivat saapua ainakin iltapäivätilaisuuteen, sekä voivat mennä kotiinsa vielä hyvissä ajoissa jos ei iltanäytäntöön jäisikään. Tiistaina 11 päivä taasen on näyttämön naamiaiset ja erikoiset siitä että jokaisen pitää olla naamioitu joka aikoo ottaa osaa. Niille joilla ei ole naamiota tullessa, jaetaan naamiot haalilla. Tästä muodostuu siten hauskimmat naamiotanssit mitä meillä vielä on ollut. Muistakaa näitä päiviä!

Huomioon otettava. Osaston kurkausikokous viime kerralla päätti että kaikki osaston tilaisuudet sunnuntai-iltasin tästä lähtien alkaa kello 8 illalla. Ottakaapa tämä huomioon, sillä tämä päätös astuu voimaan 1 päivä marraskuuta, että saavutte haalille tarpeksi aikaisin.

Voimistelu- ja urheilutoiminta. Canadan työväen voimistelu- ja urheilutoimikunnan puolesta oli kutsuttu yhteinen piirikokous, mihin oli kutsuttu edustajia kaikista työväenjärjestöistä ja voimistelu- ja urheiluseuroista lokakuun 10 päiväksi, ja jota jatkettiin 16 päivän illalla. Kokoukseen oli tullut edustajia yhdeksästä eri työväen järjestöstä ja myöskin Canadan työväen voimistelu- ja urheiluliiton edustaja. Kokouksen päätarkoitus oli luoda vakinainen piiritoiminta ja valita toimeenpaneva komitea, joka tulee urheilutoimintaa eteenpäin viemään työläisten keskuudessa Montrealissa ja ympäristössä, sekä samalla saada muodostettua lisäseuroja eri työväenjärjestöjen yhteyteen. Kokouksessa suomalaisten puolesta tuotiin esille suomalaisen jaoston katsantokanta, että kaikki jotka yhtyy työväen voimistelu- ja urheiluseuraan, pitäisi olla jonkun työväen, joko ammattijärjestöjen tai kasvatuksellisten järjestöjen jäseniä, jota taasen toiselta puolen selostettiin, että kaikilla pitää olla oikeus päästä työväen urheiluseuroihin välttämättä ovatko minkään työväenjärjestön jäseniä ennestään. Asiasta päätettiin kirjoittaa Torontoon keskukseen. Myöskin oli keskustelu saada kykeneviä johtajia seuroihimme, josta jokaisella seuralla on puute, mutta tämä jääden vaalitun toimeenpanevan komitean huoleksi.

Toimeenpaneva komitea tulee kokoontumaan lähitulevaisuudessa ja myöskin luomaan uusia suunnitelmia ja muotoja voimistelun ja urheilun eteenpäin menemiseksi, sekä saada suuremmat työläisjoukot, etenkin nuorison, ottamaan osaa urheilu- ja voimistelutoimintaan. Suomalaisille työläisvoimistelijoille on kehoitus yhtyä Jouseen täällä Montrealissa ja sen kautta avustaa kohdaltaan tämän puolen eteenpäin menoa. — J. S.

Toronto

Toronton työväennäyttämö järjestää perjantaina t.k. 31 päivä klo 8,15 illalla suuret Hallowe'en tanssit. Näistä syksyn erikois-tansseista on ollut puhetta jo pidemmän aikaa ja nyt ne sitten on. Sali kuulemma aivan erikoisesti koristetaan. Osaston hyvä orkesteri pitää huolen, että tahti käy jetsulleen. Pääsymaksu ainoastaan 25c. Tunnussana: Hallowe'en-tanssissa tavataan!

Johan Wirran ohjelma

Canadan Suomalaisen kiertävä puhuja toveri [illegible] lähtee koko Ontarion järjestämis- ja puhumatkalle pysähtyen seuraavilla paikoilla:

Montreal ..... marraskuun
Burritt ..... "
Cobalt ..... "
Kirkland Lake ..... "
Rose Grove ..... "
Kirkland Lake ..... "
Rouyn ..... "
Kirkland Lake ..... "
Timmins ..... "

Tätä luetteloa tullaan [illegible] sitä muokaa kun matka [illegible]
Osastoja ja tovereita [illegible] kakunnilla missä tov. [illegible] pysähtymään kehoitetaan [illegible] parhaansa matkan onnistumiseksi järjestämällä huoneustoja [illegible] ja ilmottamalla tilaisuudesta [illegible] yleensä olemalla hänelle [illegible] osastojen toiminnan ja [illegible]

C.S.J. tp.
k:tta G. S[illegible]

Lauantaina marraskuun [illegible] vänä menee toisen jäsenen [illegible] kerran laulunäytelmä "[illegible] naitettiin". Ensi-illan [illegible] sen hyvin vastaan, joten [illegible] teina useat väli-aplood[illegible] aukiollessakin. Kenenkä[illegible] dä lyödä laimin ja [illegible] näytelmää katsomatta. [illegible] 40c. Alkaa täsmälleen 8 [illegible] Kuvia saatavana 10c kpl. [illegible] Wäinö Kääriäinen, Aino [illegible] Eino Hillman ja Robert [illegible]

Näyttämömme ohjelmi[illegible] si-illat on määrätty uute[illegible] asti seuraavasti: Marr[illegible] päivä "Hinkemanin" [illegible] Tämä sodanvastainen s[illegible] on kyllä voimia kysyvä, [illegible] komme sen kumminkin [illegible] läpäisevämme. "Herra [illegible] nen" ensi-ilta joulukuun [illegible] Juuri palkittu uutuus l[illegible] on jo ehtinyt hyvällä [illegible] sellä mennä useammass[illegible] Näyttämöllämme tehdää[illegible] kuseen" se lisäys, että [illegible] tauksessa esiintyy yks[illegible] "puakkara-äijänä", sam[illegible] naan enkelit hyräilemää[illegible] sen korviin maallisen [illegible] leitä. Tämä siksi, et[illegible] tulevat näkemään ne t[illegible] mut aivan kaikessa pram[illegible] Jouluksi tulee taas suu[illegible] näytelmä "Sorron kukis[illegible] vaativa näytelmä. Näy[illegible] aikoo panna täst'edes s[illegible] mion uudelle ohjelma[illegible] vaikka sillä alussa tulis[illegible] omat vaikeutensa. Uude[illegible] si tulee joku näyttämöille[illegible] raton laulunäytelmä [illegible] retti. — L—ri.

Fort Willia[illegible]

Osaston näyttämöllä on[illegible] na marraskuun 1 p. taas [illegible] ilta. Silloin näkee ensiker[illegible] pivalon näytelmä nimeltä [illegible] alla". Tämä näytelmä on [illegible] peräisiin tapahtumiin [illegible] kuvaus Suomen luokkasod[illegible] Näytelmä on uutuus, sillä [illegible] ensikerran esitettyä lauan[illegible] liamin näyttämöllä. Näyte[illegible] ni on mitä jännittäviin j[illegible] set liittyvät jatkuvina s[illegible]

Fascistibarbarismin hirmutekoja Suomessa

Rovaniemen tulipalot "Helsingin marssin" ilotulitus, jonka fascistiroikaleet itse järjestivät. Syyttömät työläiset "todistetaan" hirmuisten kidutusten kautta syyllisiksi. Oikeusilveily fasciatinyrkkien heiluessa. Mitä porvarillista lois- ja roskaväkeä ovat Rovaniemen huiput

Muutama aika sitten kerroimme ruotsalaisen "Ny Dag"-lehden mukaan niistä hirvittävistä rääkkäyksistä, joita Suomen fascistit toimeenpanivat Rovaniemen murhapolttojutun yhteydessä. Olemme nyt omain kirjeenvaihtajaimme kautta saaneet joukon tietoja, jotka toteavat, että kaikki Ruotsin lehtien mukaan kertomamme rääkkäykset on totta. Sen lisäksi nyt saamistamme tiedoista ilmenee, että tämän Rovaniemen jutun vaiheet ovat alusta loppuun mitä likaisinta fascistien toimeenpanemaa rikossarjaa. Esitämme siitä jo tässä yhteydessä seuraavaa:

Rovaniemen murhapoltto oli fascistien järjestämä "Helsingin marssin" lisäke.

Kuten muistetaan järjestivät Suomen fascistilaumojen johtajat erikoisen "Helsingin marssin" viime heinäk. 7 päiväksi. Fascistilehdet tätä retkeä ennakolta reklamoidessaan kertoivat, että "marssin" aikana tullaan maassa suorittamaan "terroristisia tekoja". Ja jotain todella tapahtuikin fascistien toimeenpanemana. Retkuelaisten fascistihulinan ollessa heinäk. 7 p:nä Helsingissä ylimmillään, saapui sinne rajavartiojoukkojen komentajalta Villamolta Rovaniemeltä mielennostattamissähkösanoma, missä limoitettiin:

"Yöllä klo 12 aikaan syttyi Rovaniemen kauppalassa viidessä eri paikassa tulipaloja, jotka saatiin alkuunsa sammutetuiksi. Rajavartiosto on ottanut ruiskuineen tehokkaasti osaa sammutukseen. — Kyseessä on murhapoltot."

Tästä fascistien raja-ohranain päällikön sähkösanomasta ilmenee Rovaniemen provokatsioniteon luonne ja laajuus sellaisena kuin lahtarifascistit sen aluksi omilleen esittivät. Kuvaavaa on, että viidessä paikassa yhtäaikaa syttyi tulipalot, mutta kaikissa paikoissa oli m.m. rajavartiostokin jo palojen syttyessä valmiina ruiskuineen ja palot "saatiin alkuunsa sammutetuiksi". Sammuttajat siis etukäteen tiesivät sytytysajan ja -paikat. Porvarilehdet aluksi varovasti "arvelivat" tekoa paikallisten kommunistien sytyttämäksi. Mutta taas joku päivä tapahtuman jälkeen m.m. fascistien päälehti "Uusi Suomi" tiesi kertoa, että jäljet johtavatkin eräille toisille paikkakunnille, vaikka sitä ennen oli jo kymmeniä rovaniemiläisiä työläisiä tapahtuman johdosta pidätetty tekoon muka syyllisinä.

Suurelle yleisölle kävi yksinpä porvariston edestakaisista selittelypuuhistakin alun perin selvästi ilmi, että teko on lahtarifascistien toimeenpanema provokatsioni. Myöhemmin ovatkin Rovaniemen "murhapoltot" suoritettavakseen saaneet suojeluskuntalaiset avoimesti sillä teollaan kerskuneet. Paikkakunnalla ei ole kukaan vakavissaan kommunisteja tekoon syypäiksi epäillytkään, vaan yleensä kaikkien knasalaispiirien keskuudessa on vallinnut ja vallitsee käsitys, että fascistit järjestivät nämä provokatooriset murhapoltot kaukana Pohjolassa "Helsingin marssina" täydentäväksi lisäjuhlallisuudeksi, fascistiseksi soihtunäytelmäksi.

Syyttömät työläiset fascistien roistontöiden vuoksi kärsimään

Fascistiroikaleiden päärikos ei kuitenkaan ole tämän provokatoorisen murhapoltto-ilotulituksen järjestämisessä, vaan siinä, että he asettivat joukon työläisiä tästä itse suorittamastaan rikoksesta syytettyjen penkille. Tämä kommunistien syylliseksi saattaminen oikin alunperin suunniteltu pääasiaksi. Ja valkoinen "oikeus" luki syyttömille työläisille ankaria tu

Terveiset Profinternin kongressista ja Neuvostoliitosta

adan Puutavara- ja Maanviljelystyöläisten Teollisuusliiton edustaja toveri Kalle Salo kiertää puhumassa

adan Puutavara- ja Maan-
rstyöläisten Teollisuusliiton
ber and Agricultural Wor-
Industrial Union of Canada)
jana Punaisen Taloudellisen
inväisen (Profinternin) kon-
ssa ollut toveri Kalle Salo
kiertämään eri seuduilla Ca-
selostamassa Profinternin
essin työtä ja päätöksiä se-
kemuksiaan ja havaintojaan
stoliitosta, tuoden terveiset
stoliiton työläisiltä ja talon-

eri Salo tulee matkallaan
in toimimaan Canadan suo-
eltä puhuvien vallankumouk-
en työläisten äänenkannatta-
apauden edustajana ja toimii
vara- ja maanviljelystyöläis-
järjestämiseksi sekä edusta-
liiton osastojen perustami-
mahdollisimman lukuisiin seu-

kkia Canadan Suomalaisen
tön osastoja kehotetaan jär-
mään toveri Salolle puhetilai-
t niillä paikkakunnilla, missä
Salo vierailee. Niillä paik-
millä, missä on mainitun
osasto on tämä tehtävä yh-
voimin. Mikäli mahdollista

on myöskin järjestettävä iltamatilaisuus toveri Salon vierailun yhteyteen, jotta tuloilla voitaisiin korvata matkakulut ja mahdollinen jäännös lankeaisi union järjestämisrahastoon.

Toveri Salon matkaohjelma julkaistaan osittain kutakin aluetta varten kerrallaan ja on se Sudburyn alueella seuraavanlainen:

Lokak. 29—30 p. Wanup
31 p. Creighton Mine
Marrask. 1— 2 p. Long Lake
3— 4 p. Whitefish
5— 6 p. Vermilion River
7— 9 p. Beaver Lake
12—13 p. Bruce Mines
14—18 p. Sault Ste. Marie
19—23 p. Sudbury

Yllämainituille osastoille lähetetään asian johdosta vielä erikoinen kiertokirje, mutta valmisteluihin pitää ryhtyä jo tämän tiedon perusteella.

Canadan Suomalaisen Järjestön neljännen piirin toimeenpaneva komitea.
Canadan Puutavara- ja Maanviljelystyöläisten Teollisuusliiton aluekomitea.

NÄYTTÄMÖTAIDE

VIELÄKIN SANANEN VÄINÖ KÄÄRIÄISEN ASIAAN

Fort Williamin S.J.O. johtokunnan selostus Suomen fasisti-kuvalehdessä olleen kuvan ja sen lähettäjäksi epäillyn V. Kääriäisen asian johdosta, joka on laadittu näytelmäseuran ja osaston kokousten päätösten perusteella.

Vaikkakin asiasta on jo käyty paljon polemiikkia ja on jo joltakin taholta ehdotettu että asiasta vaiettaisiin, on asia sen luontoinen että katsomme ylläolevien kokousten päätösten perusteella itsemme velvollisiksi selostamaan asioita siinä valossa kun se on tunnettu paikalliselle yleisölle, jotka seuraavat asioita paikan päältä.

Ensiksikin, vaikka asiasta on kirjoitettu Vapaudessa, ei täältä ole ollut mitään selostusta koko jutusta (ottamatta huomioon K.H.K:n yksilöllistä kirjoitusta, jossa kylläkin sattuvasti kosketellaan V. Kääriäisen periaatteellista pohjaa johtuen tämä vaikeneminen monista seikoista). Ensinnäkin siitä, että emme ole halunneet kirjoittaa asiasta josta meillä ei ole varmoja todistuksia. Olemme koettaneet ottaa asiasta selkoa että voitaisiin esittää lopullinen tulos. Mutta nyt kuitenkin voi suuri yleisö luulla, että meillä ei ole ollutkaan mitään perusteluja epäilystemme tueksi, vaan että olisimme heittäneet syytöksemme ilman muuta V. Kääriäistä vastaan. Niin ei kuitenkaan asia ole. Ja siksi tahdommekin esittää seuraavia tosiasioita, jotka puhuvat häntä vastaan ja ovat antaneet aiheen epäilyksille.

Ensiksikin, ollessaan johtaja näyttämöllämme. omasi hän aseman jossa hän oli kaikkein lähinnä näyttämöämme ja sellaisena tietysti jo voitiin olettaa hänen lähettäneen tuo kuva, ottaen huomioon vielä, että hän yksin hoiti koko kuvan myyntihomman aivan yksiläsianaan, tosin näyttämön luvalla. Hän kyllä vastauksessaan vetosi, että mainittuja kuvia myytiin paljon, joten joku on voinut sen ostaa ja lähettää. Emme lähde väittämään vastaan. Vaan tuntuu uskomattomalta että joku aivan sivullinen henkilö olisi rohjennut sen tehdä, sillä tietääksemme se on rikos jo porvarillisenkin oikeuden edessä, käyttää väärää nimeä, jonka tuo lähettäjä on tehnyt lähettäessään tervehdykset näyttämömme nimessä.

Sitäpaitsi meillä on lausunnoita, jotka antavat aihetta epäilyksiin vaikkakaan emme voi häntä syylliseksi todistaa, sillä henkilö, joka oli K:lle niin läheinen kuin Aino Turunen, on puhunut työpaikassaan useammalle eri henkilölle, kuinka Kääriäinen on luvannut lähettää kuvia Suomen Kuvalehteen. Mutta jälkeen kun hältä on kysytty josko niin on tehty, on hän kyläkin sanonut, että ne on lähetetty Suomen Näyttämötaiteeseen (jossa niitä ei ainakaan tähän mennessä ole vielä näkynyt).

Nämä jo ovat asioita jotka antavat aiheen epäillä henkilöä.

Sitten mitä tulee V. Kääriäisen periaatteisiin, niin hän todella osoitti käytöksellään, että hän ei omannut ainakaan mitään syvempää työväenluokan periaatteiden tuntemusta. Sitä todistaa esim. seuraava. Kun hän haki nykyiseen toimeensa Torontoon, ei hän katsonut tarpeelliseksi pyytää mitään suositusta Fit Williamin osastolta, vaan sen sijaan yksityisiltä henkilöiltä. Muuten K. H. K. kirjoituksessaan Vapauden No. 239 tuo esille sen ajatusmaailman ja seurapiirin, johon V. Kääriäinen täällä ollessaan pyrki.

Tämä riittäköön selostukseksi asiaan. Kuitenkin nyt voidaan sanoa, miksi ei ole selostettu asiaa alussa heti? Voimme sanoa, että uskoimme todella Kääriäisen ajattelemattomuudessaan tuon teon tehneen, ja uskoimme että kun hänelle siitä huomautetaan, niin hän rientää tunnustamaan virheensä ja meidän ei tarvitse perustella syytöstämme, mutta niin ei kuitenkaan käynyt. Sillä hän sanoo olevansa syytön, jota syyllisyyttä emme mekään häntä vastaan voi todistaa. Vaan yllä olevien seikkojen perusteella emme voi myöskään häntä syyttömäksi todistaa, sillä ne ovat asioita jotka puhuvat häntä vastaan.

Ylläolevat eivät ole syytöksiä, vaan selostuksia, ja jos Kääriäinen pystyy todistamaan syyttömyytensä esim. hankkimalla todistuksen Suomen Kuvalehden toimituksesta, kuka on mainitun kuvan lähettänyt, niin olemme sen valmiit uskomaan. Mutta sanomalla, että minä olen syytön, ei riitä näitten perustelujen jälkeen. — Muuten toivomme, että jos V .Kääriäinen voi itsensä tästä selvittää, niin olkoon se hänelle ja kaikille "puolueettoman" taiteen ihailijoille opiksi ja huomautukseksi, että näyttämön palveluksessa vaaditaan selvää työväenluokan poliittista kantaa, sillä sitä ehdottomasti meidän näyttämömme tarvitsevat, jos aijotaan niiden olevan mistään merkityksestä työväen luokkataisteluliikkeelle.

Fort Williamin S.J.o.
johtokunta,
puolesta: H. Anttila,
865 Minnesota St.

Leveän leivän kaupunki

Kirj. A. NEVEROV

8.

Aseman takana savusivat nuotiotulet. Haisi keitetyltä vedeltä, sipulilta, perunalta ja poltetulta lannalta.

Siellä keitettiin, siellä käytiin "ulkona". Alastomat naiset, jotka olivat lasckeneet paitansa syliinsä, olivat kovin pörrötukkaisia ja likaisia, he etsivät täitä paitojensa saumoista. Niitä tapettiin kynsin, pantiin kuumille tiilikiville, katsottiin, miten ne kärvennettävät pullistuivat. Miehet housut avattuina tarkastelivat housujensa sisäpuolta, sylkivät likaisille, verettyneille kynsilleen. Kaikkien silmien edessä hamettaan kohotellen kyykisteli muuan tyttö, joka kärsi ripulista ja joka rypisteli otsaansa ankaran vatsanpurun vuoksi.

Ei ollut sellaista paikkaa mihin olisi voinut piilottautua.

Vaunujen alta ajettiin pois.

Käymälän edessä, jossa oli kaksi istuinta, seisoi suunnattoman pitkä jono — paljon pitempi kuin kuumaneden keittiön luona. Koko asemantakainen niitty, kaikki ojat ja notkot olivat valellut täyteen, liatut, saastutetut, ja ihmiset olivat tästä liasta tylsistyneet, he olivat tulleet täihin ja he viittoilivat käsin.

Junat tulivat ja menivät.

Onnellisia olivat ne jotka pääsivät matkustamaan puskureilla ja katoilla.

Onnettomat taas kuljeskelivat asemalla viikkokaupalla, harhaillivat öisin mielettöminä. Äidit parkuivat nälkäisine lapsineen. Nälkäiset lapset kalusivat äitiensä kuivettuneita, maidottomia rintoja.

Mishka ja Serjosa jäivät seisomaan vieraan nuotion viereen. Mishka alkoi ohluella oksantyngällään haravoida hajalle tuhkaa. Takkutukkainen akka alkoi kimakasti huutaa:

— Kävelkää hiiteen! Roisto toisensa jälkeen kuljeksii, ei ole edes voimaa...

Äijä napitetussa turkissaan katsoi kieroon Mishkaan.

— Mitä tahdot?

— En mitään tahdo, etsimme vain omaisiamme.

— Älä tule lähelle.

Asemahuonen nurkassa penkin alla makasi kaljupäinen tataari ja voihki ääneensä kivisessä, kosteassa hiljaisuudessa:

— Voi, Allah! Voi, Allah!

Toisessa nurkassa kädet levällään loikoili äijä, kasvot kohotettuna, punainen parta takkulsena. Parran likaisilla karvoilla mönki lihavia, harmaita täitä aivan kuin muurahaisia keossa. Äijän silmät väliin aukenivat, väliin taas sulkeutuivat. Toinen jalka nytkähteli lahkeessaan, toinen törrötti liikkumattomana. Viiksillä, kosteitten sierainten luona, istui iso, vihreä kärpänen, jolla oli harmaa pää.

Serjosa kysäisi:

— Miksi hän makaa

Mishka ei vastannut.

Miehen vieressä oleva likaantunut leivänpalanen naulitsi hänet vastustamattomalla voimallaan paikalleen. Mishka ymmärsi ukon tekevän kuolemaa, ja siksi hän tuumi:

— Hyväpä olisi, jos saisi tuon palasen kähvelletyksi. Ketään ei ole täällä, kukaan ei näe sitä. Tataarihan maksaa mahallaan. Ja jos näkisikin, ei tapaisi kiinni. Itselle otan enemmän, Serjosalle annan vähemmän, hänhän onkin pienempi minua.

Mishka siirtyi seinän luota toiselle ja katsahti pikimmältään ikkunaan. Yht'äkkiä jalat heikkenivät ensimäisen varastamisen makeasta aistimuksestu, kasvot ja korvat kuumenivat. Hän tarttui Serjosaan, katsoi eikä nähnyt mitään ja kuiskasi hätäisesti:

— Pidä silmällä tuolla!

— Missä?

— No tuolla, oven takana.

Yksi — kaksi — valmis!

Serjosa kysyi oven takaa:

— Mishka, mitä tässä on pidettävä silmällä?

— Älä katso enää, ei tarvitse...

Laiturilla juoksenteli miehiä asemapäällikön perässä. He pyytelivät Kristuksen nimeen päästämään heitä jatkamaan matkaa.

— Toveri — päällikkö, tehkää kuitenkin meille sellainen palvelus.

— Odottakaa, odottakaa, toveri, en voi vielä tehdä!

Mishkakin jucksi miesten mukana.

Miehet pysähtyivät, ja Mishkakin pysähtyi pitäen ymmällä olevaa Serjosaa kädestä kiinni.

Miehet koppasivat hatut päästään, ja Mishkakin otti isän vanhan lippalakin päästään. Nykäisipä Serjosaakin:

— Ota pois!

Asia ei ottanut luonnistuakseen, ja äijät alkoivat kiroilla. Mishka puhui myöskin kuin aikuinen:

— Käsirahoja ne odottavat...

Senjälkeen he näkivät rouvashenkilön, jonka päässä oli jos jonkinlaisia kampoja.

Sellaisia oli Samarassakin, isävalnaja nimitti niitä herrasröökynöiksi. Rouva seisoi vihreän vaunun rapulla, ja hänen sormissaan oli kaksi kultasormusta. Toisessa korvassa loisteli korvarengas, eivätkä hampaatkaan olleet samanlaiset kuin meikäläisellä ihmisellä: ne olivat nekin kullasta. Vieressä lapset katselivat hänen suutaan. Kun rouva heiteli ruuan tähteitä, alkoivat lapset tapella, kaatuivat läjään ja kilstelivät kerkenään aivan kuin paritelevat sammakot. Sitten he taas asettuivat riviin. Kun rouva oli heittänyt muruset loppuun, heitti hän leivänkuoren.

— Leipää heittelee, hullu!

Hän kohensi säkkiänsä ja yhtyi Serjosan kanssa hyökkäykseen.

— Tavoita sinä, minä myöskin yritän.

Kasvultaan Mishka ei ollut iso, mutta kovin oli jämerä. Hän tuli Nikanor-enoonsa, joka oli mestari nyrkkeilyssä. Kun hän näet lyödä ärähytti jotakuta korvalle, niin kyllä sen koko pää oli täynnä musiikkia.

Rouva huomasi leveätallukkaisen pojan ja heitti isomman palan. Mishkan sieraimetkin laajenivat, ja kun hän oikealla olkapäällään työnsi, heitti hän heti kaksi syrjään ja istui kolmannen päälle. Painoi tuon pään maahan ja tarttui kaulaan kuin pihdein.

Pieni, sormin puristeltu, pölyn tahrima palanen joutui kuin joutuikin hänelle.

Hän ei ehtinyt juuri hengäistäkään kun rouva taas heitti hänelle toisen palasen.

Mishkan valtasi näkymätön voima.

— Serjosa, ota kiinni!

Mutta tällä kertaa vääräsäärinen isovatsainen poika temppuili parhaiten. Serjosan hän kaatoi jalkakammillaan — suoraan nenälleen maahan. Serjosa kohosi pystyyn eikä nähnyt mitään. Hän huitaisi molemmin käsin iskeäkseen — lyönti osui harhaan. Mutta tuo väärsärinen tyrkkäsi sivulle pitkäpaitaisen työn ja työntyi hillerinä eteenjouteen Mishkan päälle. Kaksi muuta lasta alkoi huudella:

— Anna sille selkään Vanjka

Mishka, kohensi säkkiään hartioillaan ja kohotti lakkinsa lippaa, joka oli painunut silmille.

— Anna vain!

— Uuletko että sinua pelkään!

— Yritäppäs, yritäppäs, koetahan!

Tällöin rouva taas heitti palasen. Samaan aikaan joku heitti vaunun ikkunasta paperin, joka oli rutistettu palloksi.

— Kas, piru viekööh!

Mishka olisi tahtonut repeytyä kahdeksi palaksi, mutta sehän oli täysin mahdotonta. Hän painautui tavoittamaan paperia.

— Jotakin siinä on!

Vapisevin sormin hän avasi käärön auki, paperissa oli poltettujen paperossien pätkiä.

— Phyi, sen velhot, syököön itse piru heldät!

Temmellys kesti pitkän aikaa.

Toisinaan Mishka löi kahta yht' aikaa, toisinaan nuo kaksi iskivät Mishkaa.

Hän sai poimituksi enemmän kuin muut, eikä häntä enää peloittanut.

Kenties vieläkin sattuu tällaisia röökynöitä. Heitelköötkin vain, jos raatsivat. Kun vain pääsisi Tashkentiin saakka ja saisi tuoduksi jyviä viisitoista naulaa touontekoa varten sekä isoja leivänkämpäleitä.

Ankarat taloudelliset ajatukset luistivat hyvin, sydän riemuitsi, ja oma kylvö tulevaa kevättä varten, se verhosi Mishkan ajatukset ystävällisellä, leikittelevällä lämmöllään. Laihaa, nälkäistä ruumista kulotti miesmäinen raukeus.

Serjosa ei saanut kaapatuksi mitään.

Hän tosin sieppasi yhden murusen, mutta senkin vääräsäärinen, isovatsainen Vanjka riisti häneltä ja raapaisi vielä poskeakin isoilla, koiramaisilla kynsillään.

Molemmat istuutuivat aseman taakse.

Mishka laski kerätyt muruset ja sanoi:

— Viisi! Kolme minulle, kaksi sinulle

Serjosa-raukka nielaisi murut, suussa alkoi tuntua entistä pahanmakuisemmalta.

— Mishka, anna vielä vähän, en tullut kylläiseksi.

— Riittää täksi kerraksi. Juomme vettä ja paneudumme sitten levolle.

— Anna vielä tuo murunen.

— Mikä?

— Tuo — povellasihan se on.

Mishka ei myöskään tullut kylläiseksi. Hän tunnusteli palasta, jonka oli varastanut äijältä, huulet tahtoivat vallan työntyä ulos.

— Anna ja anna kaikki! Entä milloinka sinä rupeat antamaan?

— Annoinhan sinulle mutterin.

— Minähän voitin sen.

Serjosa vaikeni.

Mishka veti taskustaan voittamansa mutterin ja heitti sen jalkoihinsa.

— Syö se, ellet tahdo rakentaa ystävyyttä.

Molemmat olivat pitkän aikaa ääneti.

— Montako palaa olet saanut minulta?

— Kolme.

— Etkö enempää!

— No montako sitten?

— Laske, niin saat tietää. Tiellä lepäillimme, siellä annoin sinulle — siis yksi. Siellä asemalla, josta astuimme junaan — toinen. Nyt annoin kaksi palaa — yhteensä siis neljä.

— En minä vain ole sellainen kuin sinä, liikoja en luettele.

Serjosa-rukka purskahti itkuun:

— Minun suoliani väänletee.

9.

Yöllä satoi.

Seutukunta alkoi häilstä, äijät ja akat meluta, nuotiotten hiilet suhista. Alkoi kuulua vihaista riitaa. Joku huusi pimeydessä:

— Ota päällystakki!

— Missä se on?

Suurena laumana vyöryttiin asemalle ja juostiin vaunujen alle. Vain muuan kedolla yksistään jäänyt akka kiroili vihaisena:

— Nikolai, mihin hittoon sinä jouduitkaan!

Kauan aikaa Mishka ja Serjosa kuljeskelivat niityillä ja kompastelivat kuoppiin. He myöhästyivät asemalle tullessaan, ei ollut edes sellaista paikkaa, mihin olisi voinut käydä istumaan. He puristautuivat eteisen seinää vastaan ja asettuivat kyykkysilleen. Serjosan vatsassa alkoi panna panasti.

— Mishka, minä tahdon pihalle!

— Taaskin pihalle! Juokse pian nurkan taakse!

— Tuletko mukaan.

Mishka sylkäisi harmista, suuttui näet.

— Jo olet sitten merkillinen, Serjosa. Itse tahdot ja minua pyydät. Luuletko, että sudet sinua koivesta puraisevat.

Kymmenkunta kertaa Serjosa-rukka juoksenteli edestakaisin, pidätteli, itki ja puhui uudestaan painuneella, levottomalla äänellään:

— Mishka hyvä, minä tahdon...

— Etkö sinä pidättele ensinkään!

— Minä en pidättele — se tulee.

— Nielase sylkesi.

— Suoleni kääntyvät nurin.

Mishka oli väsynyt tuohon hommailuun ja sanoi laiskasti:

— Kyllä se menee ohitse, kun et vain ajattele koko asiaa. Sen ripulin sinä sait huonosta vedestä.

Serjosa ei ajatellut.

Hän vavahteli, painautui toverlinsa lämmittelikseen vähän ja yritti sulkea silmänsä.

— Minua palelee!

Lyhtyjen himmeässä valossa putoli isoja sadepisaroita, ne savusivat kedolla ja rummuttivat asemarakennuksen kattoa. Nahkatakkinen mies juoksi ohitse, kengänkorot kolisivat eteisessä ja hän astui Serjosan jalalle.

Serjosa-parka parahti itkuun.

Mishka oli painanut isänsä vanhan lakin korviin asti ja katsoi väsynein silmin.

— Mitä valittelet siinä, Serjosa?

— Minun on kylmä... Päätäni kivistää...

— No, jo oli huolta! Mishka työntäytyi ihmisten keskelle ja huusi:

— Toverit, antakaa sairaan poikaparan lämmitellä.

Kukaan ei vastannut.

Silloin Mishka turvautui viekastelemiseen, otti Serjosaa kädestä ja huusi vieläkin kovemmin:

— Päästäkää nyt tokl!

— Kuka siinä?

— Me menisimme äidin luo.

He pujottautuivat huoneen nurkkaan jonkun muijan säkille, mutjapa alkoi rähistä:

— Minne te oikeastaan tunkeuduitte? Teitäkö minä odotin?

Jos viekastelee on viekasteltava, viekastelematta ei tule enään toimeen. Koskaan ei Mishkan ääni ollut tällainen — se oli peräti ystävällinen:

— Täti, oletko sinä Buzulutskista?

— Kiipeä säkiltä pois.

— Emme me sitä koske.

Vieressä oleva äijä virkkoi päätään kohottamatta:

— Vedä sitä tukasta, sitten se ymmärtää.

— Äidin me kadotimme ja isä kuoli nälkään.

Taas tuo äijä sanoi päätään nostamatta:

— Niin olen minäkin orpo — ilman isää matkustan.

Mishka lämpeni säkkien luona ja nukahtikin hetkiseksi. Serjosa olisi kai kokonaan unohtunut silhen, ellei olisi huudahtanut unissaan:

— Kirgiisi!

Muijan lapsi alkoi itkeä. Muija virkkoi vihaisena:

— Älä siinä huuda: lastani säikyttelet...

Mutta jälleen Serjosa-rukka huusi:

— Polttaa!

Hän tuli tajuihinsa ja pyysi päästä "pihalle". Sitten hän alkoi itkeä tihuuttaa. Pää painui polville.

Mishka sulki suruissaan silmänsä.

Hän ajatteli Tashkentia, jota ei ollut koskaan nähnyt, mielessä pyörivät yhdessä vilsitoistanaulainen vehnäjyvässäkki ja kannikkareppu. Ajatuksissaan hän riippui jo puskurella, kiipeili vaunujen katolle, kätkeytyi veturelhin, eikä yksikään sotamies eikä päällikkö voinut saada häntä kiinni. Ne kun tulivat katolle, hyppäsi hän maahan. Kun tulivat veturiin, kaikkosi sieltäkin. Samoin kävi kaikialla ja ne puhuivat hänestä:

— Jopa ilmestyi roistojen roisto.

— Kuka se on?

— No tuo buzulutskilainen pojan vekara sieltä Lopatinosta; ilman junalippua ja matkalippua matkustaa. Eikä häntä tavoita, että veisimme hänet tshekaan...

Vieressä Serjosa vavahteli ja vikisi kuin koiranpentu unenhorroksissaan.

Mishka katsahti häneen vihaisin, epäystävällisin silmäyksin ja ajatteli:

(Jatket.)

Joulukortti No. 17

on loppunut, Joulukortti-asiamiehet ottakaa tämä huomioon ja poistakaa se malleistanne.

Asiamiehet ja toverit, huolehtikaa lehtenne levityksestä!

Joulurahoja Suomeen

Ne työläistoverit, jotka aikovat lähettää Jouluksi omaisilleen rahoja Suomeen, niin käyttäkää nyt tilaisuutta hyväksenne, Canadan dollarin arvon ollessa korkealla. Me maksamme toistaiseksi dollarista

Smk. 39.35

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $20.00,
60c lähetyksistä $20—$49.99
80c lähetyksistä $50—79.99
ja $1.00 lähetyksistä $80.—
$100.00 sekä 50c jokaiselta seuraavalta sadalta dollarilta.

Lähetykset $500.00 ja siitä ylös $3.00, huolimatta summan suuruudesta.

Sähkösanomalähetyksistä ovat lähetyskulut $3.50 lähetykseltä.

Suomen rahaa ostetaan.
Kurssi $2.48 sadasta Smk.
Tehkää lähetykset osotteella:

VAPAUS,
Box 69, Sudbury, Ont.

Tiedustakaa pilettiasioita.

Laivapilettejä myy

paikalliset asiamiehemme ja Vapaus.

Vapaudelie ottavat rahavälityksiä vastaan myöskin:

VAPAUS
MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.,
Montreal, Que.

TORONTOSSA
Suomalaisen Järjestön sihteeri,
957 Broadview Ave.

O. K. JOKELA,
126 Peter Street.

J. KAHILA,
448 Queen St., West, tai
211 Boon Ave.

MRS. HILJA KOSKELA,
Box 1803, Timmins, Ont.

VAPAUS
PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay Street,
Port Arthur, Ontario.

AARO KIVINEN,
Kirkland Lake, Ont.

JOHN VUORI,
South Porcupine, Ont.

DAVID HELIN,
eri paikkakunnilla Keski-Ontariossa

Me emme ketään kiihota rahojansa Suomeen lähettämään, mutta jos niitä kerran lähetetään, tehtäköön lähetys työläisten oman liikkeen, Vapauden, kautta.

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

ja on yksi, suurimpia näytelmiä kansalaissodasta on kirjoi-
Näytelmä kulkee täydellisesti
an muodossa, mutta siitä ei
ään puutu huumoria. Lisäksi
mään on sovitettu kaunis mu-
sekä laulut, jotka osaltaan li-
kappaleen tehoa. Näytelmä
ilsyydessään kuvaa kahden
sen elämänkohtaloita, jotka
on pakoituksesta joutuvat
emaan vastakkain; siis eri li-
lla. Kaarlo Suosalo on nuoruu-
n saakka innokkaana ottanut
työväen rientoihin ja joutunut
mansodan alkuaikoina venä-
santarmien vainottavaksi ja
ttavaksi, josta hän Venäjän
kumouksen puhjettua vapau-
Heti kansalaissodan alkaessa
n taas ensimäisenä miehenä
ut punakaartin riveissä. Toi-
eli joka kymmenen vuotta sit-
l lähtenyt merille, on Saksas-
utunut sotavangiksi ja sieltä
ty jääkäriksi, palaa kapinan
Suomeen vapauttamaan mu-
aitaan sen sortajista. Ja kun
set ovat vallanneet heldän
länsä, jääkäri, joka itse en-
enä on joukkoineen ollut puh-
assa kotikyläänsä punaisista,
ä nyt onnesta sykkivin sydä-
kotimökilleen, tervehtimään
kslaan. Hän kohtaakin kotin-
ttettynä, äitinsä puolikuollaak-
kättynä, isänsä vietynä am-
väksi, sillä hänen omat jouk-
ovat jo kerinneet tehdä siel-
ityksen. Nyt vasta avautuvat
in silmät näkemään ketä vas-
hän on todella joutunut tais-
an.

ka hän sitten lopulta ratkai-
ntansa se tulee sitten näytel-
esille. Näytelmässä on mel-
taikki käytettävät voimat tu-
Ja kun vaan jokainen yrittää
nsa tulee varmaan esitys
stumaan yhdeksi parhaimmis-
sityksistä. Näyttämöasetukset
taas tähänkin kappaleeseen
a kokonaan, joka myöskin li-
appaleen vaikutelmaa.

Beaver Lake

Venäjän vallankumousjuhlaa olemme päättäneet viettää täällä Beaver Lakella 2 p. marraskuuta, joka täten kaikille lähiympäristöläisille ilmoitetaan. Ohjelmasta mainittakoon puhe, toivottavasti D. Helinilta, runoja, lauluja ja kuvaelma. Tämä tilaisuus on vapaa, ohjelma muuten hyvää ja sopivaa päivän merkitykselle.

Uusi pörriäinen tulee tänne Beaver Lakelle Sudburysta, en oikein tiedä matkustaako junalla vai autolla. Sen voi itsekukin nähdä saapumalla 9:nnen päivän iltana haalille täsmälleen klo 8.30 illalla.

Tervetuloa! — Se valittu.

Kaministikwia, Ont.

Meillä täällä Kamin perukalla on niin hiljaista että oikein alkaa jo tuntua siltä, että täällä on kaikki kuolleet.. Mutta kun joskus sattuu tanssit, niin näyttää että on täällä vielä kaikki elossa, jotka ovat olleet noin kaksi tai kolme kuukautta aikaisemminkin union osaston kokouksessa, mutta kun tulee päivä, jolloin uusi kokous pitäisi olla, niin jo taas näyttää kuolo temmanneen kaikki. Joskus pieni pyrähdys, siinä kaikki.

Meillä on ollut iltama, josta on jo niin pitkä aika, että varmaan olisi jo kerinnyt pitää sen jälkeen Yhtenä hyvänä puolena tulee tänä näytäntökautena olemaan se, että johtaja Kankainen itse kykenee maalaamaan kaikki dekoratsioonit y. m., sillä näyttämölleasetus juuri suurimmalta osalta tulee myöskin vaikuttamaan näytelmän onnistumiseen. Siis pitäkääpä williamilaiset mielessä tämä ainutlaatuinen tilaisuus ja täyttäkää sali silloin ääriään myöten. — Seuraavana esityksenä menee marraskuun 15 pnä työväen aiheinen huvinäytelmä "Kansallissankari". — ?

Porvarien ja sosialifascistien lehdet vaikenevat

Yksikään Suomen porvarillisista ja noskelaisista lehdistä ei ole kirjoittanut riviäkään siitä, mitä Rovaniemen jutun yhteydessä tapahtui. Opportunistiluopiot, joiden yksi johtomies (Iivonen) oli paikkakunnalla tilaisuudessa seuraamaan asiain kulkua, eivät myös ole tästä asiasta hiiskuneet sanaakaan. Ne lähettivät kyllä laajoja kommunistivastaisia kuvauksia Ruotsiin ja Saksaan luopioiden lehdille, mutta tällaisesta konnuudesta eivät kerro riviäkään. Tämä porvarillisen rintaman yksituumainen vaikeneminen fascisteista lähtien, sosialifascisteihin ja opportunistiluopioihin asti tapahtuu fascistijohtajain antamain ohjeiden ja varotusten mukaisesti.

Kuitenkaan ei tämä yhteisrintama ole kokonaan estänyt asiain julkitulemista. Paikkakunnalla on väestöllä suunnilleen oikeat tiedot asiain kulusta. Nyt on alettu tapahtumista jo eri lähteistä saada oikeita tietoja myös muilta paikkakunnilta. Paljon yksityiskohtia fascistien suorittamista rääkkäyksistä on tosin vieläkin verhon takana. Esim. siitä henkisestä piinasta, jota he uhreihinsa nähden harjoittavat, ei ole vielä kokonaiskuvaa. Se piina todella on ollut pirullista. Esim. kuumien rautojen avulla verille saakka poltetuille annettiin koppeihin jotakin voidetta. Kun verille poltetut voitelivat itseänsä, kulki ohrana- ja fascistiroikaleita yhtämittaa oven reijällä kurkkimassa ja hokemassa: "onko punikilla syyhy, kun salvaa täytyy käyttää?" Monia muita ruokottomuuksia, joita ei sovi sanomalehdessä toistaa, ne uhreilleen laskettelivat.

Ketä ovat paikkakunnan fascistit?

Rovaniemen murhapoltto kaikkine siihen liittyvine fascistisine roistouksineen ei ole paikallisten fascistien keksintö. Ei! Kyllä se on Rantakarien ja Kosolan päämajassa suunniteltu roistonteko. Sillä teolla on yritetty tappaa kommunismi perä-Pohjolasta. Se ei onnistunut eikä onnistu. Asia on jo väestölle paljastunut. Fascistit apureineen ja oikeusistuimineen ovat joutuneet sellaiseen valoon etteivät pahimmat hevosvarkaat kaan heitä kadehdi. Niiden oikea olemus on tullut ilmi.

Mutta vaikkakin Rovaniemen provokatsioniteko on fascistijohtajien suunnittelema, niin selvää on että sen toimeenpanemisesta vastaavat lähinnä paikalliset fascistit Niistä esittelemme tässä seuraavat johtavaan sakkiin voidaan katsoa kuuluviksi eräiden Kemi-yhtiön herrain ohella autokapitalisti **Aarne Aho,** "Masut"-yhtiön johtaja **Arvo Louekari,** Pohjolan Kauppa oy:n johtaja **Murto,** kauppias **Rob Saastamoinen,** "Teräksen" johtaja **Kauppi,** Kemin Puutavara oy:n johtaja **Hakomäki,** suojeluskuntapäällikkö ja ohrana **A. Autti,** rajaohranain päällikkö **Villamo,** vallesmanni ja ohranaprovokaattori **Reino Pelttari.** Tässä on pääasiallisin osa fascistien johtosakkia. Nämä kaikki ovat suurpääoman tai valtion virkaherroja ja samalla ne muodostavat sen fascistisen "kansan" paikkakunnalla, josta porvarilehdet lahtari-Suomessa niin mielellään puhuvat.

Näillä edellämainituilla suurpääoman pääagenteilla ja paikallisilla fascistijohtajilla on kärsäpomoina ja varsinaisten likaisimpienkin roistontöiden tekijöinä joukko lahtarihuligaaneja. Näistä mainittakoon: **Esa Torkkola,** valkoisten pyöveli, talonsa ja erään leskirouvan hotellilikkeen juonut pahantekijälurjus, apulaisnimismies **A. Pentinsaari, Artturi Tapio ja Narkaus,** molemmat tunnettuja pohjolan pirtukuninkaita ja fascistipomojen apureita kaikessa muussakin kuin viinan hankinnassa, ohrana **Keskitalo** ja poliisi **Matti Jurva.** Näiden tilillä on rikoksia runsaasti ja pitkältä aikaa ja nyt ne ovat useita fascistien käsissä.

Taisteluun kidutettujen työläisten puolesta

Ylläoleva katsaus Rovaniemen murhapolttoon ja sen jälkivaiheisiin, osoittaa meille oloja ja elämän kulkua fascistisessa Suomessa. Tämä kaikki osaltaan velvoittaa meitä valppauteen ja toimintaan. Rovaniemen tapaus ei ole ainoa sikäläisistä fascistisista roistontöistä. Paljon samantapaista nykyisestä fascisti-Suomesta voidaan kertoa, mutta olemme tähän Rovaniemen juttuun kajonneet hiukan yksityiskohtaisemmin. Se velvoittaa meitä seuramaan yleensä tapahtumain kulkua fascistiraakalaisten maassa.

Meidän velvollisuutemme ei ole ainoastaan seurata tpahtumain kulkua fascisti-Suomessa, vaan samalla meidän tulee toimia fascistien uhrien auttamiseksi. Viime viikoina on lahtari-Suomessa vangittu useita satoja työläisiä. Ja vangitsemiset yhä jatkuvat. Kaikkia näitä odottavat samanlaiset kidutukset kuin mekin, joista Rovaniemen murhapolttojutun yhteydessä vangitut syyttömät työläiset ovat joutuneet kärsimään. Me emme saa unohtaa heitä. Ja me emme unohda heitä. Tehostamme työtä tovereittemme auttamiseksi.

Apua ja tukea lahtarifascistien käsissä kidutettaville tovereillemme! Alas fascistinen diktatuuri ja terrorikomento!

Taisteluun kidutettujen työläisten puolesta

Porvarien ja sosialifascistien lehdet vaikenevat

NAISTEN OSASTO

Vallankumouksellisen sanomalehdistön tarpeellisuus

Me tiedämme kuinka suuri ja tärkeä väline kapitalistiluokan käsissä on sanomalehdistö, minkä kautta se tekee laajaa agitatsionia. Lukijoille syötetään kalkenmoista roskaa, millä porvarilehdistössä on suurin tila. Tällaisten juttujen avulla peitetään tietämättömien työläisten silmiä, eksytetään heidän ajatustensa kohdistumasta työväenluokalle tärkeisiin seikkoihin.

Mutta tällaisten häväistysuutisten sekaan kylvetään agitatsionillisiakin uutisia, sellaisia, joilla on määrätty tarkoituksenänsä, etupäässä Neuvostoliittoa ja kommunista työväenliikettä parjaavia uutisia.

Viime kevännä pidettiin suurta melua Neuvostoliiton uskontokysymyksestä, minkä avulla koetettiin kilhoittaa vielä uskonnon lumoissa uinuvia työläisiä kaikissa kapitalistisissa maissa ristisotaan Neuvostoliittoa vastaan, mutta laihoilla tuloksilla. Neuvostoliitto-vastaisen liikkeen johtajisto, etupäässä papisto, tuli kaikissa maissa näkemään, että he eivät saaneetkaan hommansa taakse ketään muita kuin työläisille "esimerkiksi" asettuneen ylä- ja keskiluokan, joten varsinainen tarkoitusperä jäi saavuttamatta. Canadassa tähän liikkeeseen yhtyi etupäässä valkoryssäläinen aineisto, sekä jossakin määrin eri kirkollisten seurojen intoilijoita. Rukouksien tuloksista eli saavutuksista ei ole julkisesti ilmoitettu mitään, joten sekin puoli asiasta jäi ehkä laihoille tuloksille kuin asian varsinainen tarkoitusperäkin, työläisten kiihoittaminen.

Nyt on keksitty uusi juttu, minkä avulla koetetaan nostattaa työläisiä vihaamaan Neuvostoliittoa ja tämä on Neuvostomaan kauppa, mikä olisi saatava tuhontumaan, ennenkuin se kerkiää valtaamaan maailman markkinat. Nytkin on porvarillinen lehdistö palvelemassa kapitalistiluokan asiaa. Niiden kautta uskotetaan työläisille, että Neuvostoliitto on syyllinen kapitalistisissa maissa vallitsevaan työttömyyteen, koska siellä valmistetaan tuotteita "vanki- ja riistotyövoimaa" käyttämällä. Porvarit olivat pakoitetut peräänkuuluttamaan tuosta vältöksestään eli valheestaan, eivätkä kaikki maat ole uskaltaneet julistaa täydellistä kauppasaartoa Neuvostoliittoa vastaan, koska se koskisi omaan pussiinkin, oman kaupan mahdollisesti joutuessa kärsimään, sillä Neuvostomaa on muodostunut hyvin huomattavaksi ostajaksi ja sekin voi kohdaltaan julistaa saarron kapitalistisia maita vastaan, kieltäytymällä ostamasta pahimmista viholliasmaistaan.

Sanomalehdistönsä lisäksi kapitalistisella järjestelmällä on apunaan kaikki muutkin julkisuusvälineet, kuten elokuvat, radiot y.m. Näihin julkisuusvälineisiin nähden on työväenluokka pahasesti alakynnessä, mutta sitä se ei saa pelästyä, sen on toimittava lehdistönsä ja kirjallisuutensa tukemisessa ja levittämisessä, sillä vallankumouksellisella työväenlehdistöllä on tärkeä asema ja merkitys työväenluokan keskuudessa. Nykyisenä ahdinkoaikana, jolloin suuret joukot ovat suoranaisen hädän ja puutteen partaalla, joutuvat välinpitämättömätkin pakostakin ajattelemaan työväestön kurjaa asemaa, mihin ei tule parannusta porvarillisen lehdistön lupaamia teitä.

Työväen oma vallankumouksellinen lehdistö on vaan ainoa todellinen tiedonantaja, mikä kykenee osoittamaan tien, mitä työväestön on kuljettava, päästäkseen nykyisestä hädänalaisesta asemastaan ja se tie on kommunistipuolueen viitoittama taistelun tie, jota seuraten tämänkin maan työläisillä on edessään mahdollisuus päästä samoihin oloihin kuin Neuvostomaan työläisetkin, jotka nyt viettävät 13 vuosijuhlaansa. — E. O.

Missä ovat Canadan naiskirjailijat?

Usea tekee tuon kysymyksen naapurilleen. Onhan Canadassa paljo suomalaisia työläisnaisia, jotka ovat luku- ja kirjoitustaitoisia, miksi eivät siis useammat työläisnaiset piirrä paperille ajatuksiaan ja kokemuksiaan, joita heiltä ei varmasti puutu. Huono käsiala ei saa olla esteenä. Monasti ajattelijan ja kirjoituskyvyn omaa moni sellainen, jolla on huono käsiala. Mitä siitä vaivaisesta kansakoulukurssista, jonka on saanut joskus muinaisuudessa, on apua, jos ei ole "taipumusta" kirjoittamiseen. Älkää siis hyvät toverittaret antako kynttilän palaa vakan alla. Luottakaa itseenne senverran, että antaudutte kokeilemaan, sittenpähän nähdään onko siellä julkaistavaksi kelvollista. Toimittajamme korjaavat kankeat lauseemme sujuvampaan muotoon ja panevat välimerkit sinne mihin ne kuuluu ja painokone sovittaa kaikki hyvät ja huonot käsialat samanarvoisiksi.

Suurimmaksi osaksi on naisten osastoon kirjoittaneet luontaista taipumusta vailla olevat, kun heidät on siihen tehtävään määrätty jostain osastosta, mutta näin ei saisi jatkua, vaan olisi jo aika niiden tarttua kynään joille kirjoittaminen on huvia, joilla on luontaista taipumusta kirjoittamiseen. Tiedämme Canadassa monta naistoveria, jotka ovat kirjailijattaria. Ovat olleet jopa sanomalehden toimittajina tai ovat kaunokirjailijoita. Mikä vaivaa näitä toverittaria? En tiedä maksetaanko tässä osastossa mistään kirjoituksista, mutta eiväthän ne hengen tuotteet, joita emme pane paperille, missään muodossa kasva korkoa. Jos köyhälistön asiaa hivenenkään voimme auttaa eteenpäin, silloin tällöin avustamalla naisten osastoa, on korkoa henkiselle pääomallemme kasvanut runsasti.

Pyydän teitä toimielessä, täyttämään velvollisuutenne omalta kohdaltanne.

Muutama sana myöskin eräille naisten osaston arvostelijoille. — Onko teillä velvollisuutta tätä osastoa kohtaan? Itsekin tiedätte että on, tehkää siis velvollisuutenne tekin. On erinomainen asia, että pidämme yllä terveellistä arvostelua, mutta arvostelu yksin ei riitä joukkotoiminnassa. Virheitä tulee tekijälle eikä sille, joka ei mitään tee. Joukkotoiminnassa synnyttää toverihenkeä vain se, että kaikki teemme osaltamme velvollisuutemme.

Nyt siis aluksi vetoan Beaver Laken, Victoria-Mond Minen ja Rogan toverittarien "velvollisuudentuntoon".

Kirjoittakaapas pieni pala tähän naisten osastoomme.

(Vetoamista jatketaan.)

Tositoveruudella: Noora.

Luokkavalistustyön levittäminen

Canadan samoin kuin muidenkin kapitalististen maiden työläisillä on ankara talvi edessään. Työttömien armeija lisääntyy päivä päivältä ja työttömiä koetetaan lohduttaa lupauksilla miljoonista dollareista, jotka ovat esimerkiksi tällä kertaa Ottawassa odottamassa vain asianmukaista vahvistusta. Näiden lupausten täyttäminen on venynyt niin pitkälle, että työttömät työläiset näkevät jo kyllin selvästi, että hallitukselta ei heille ole tulossa mitään apua. Hätäaputöiden aloittamista edelleenkin "pohditaan". Työssä olevienkin työläisten olosuhteet kiristyvät jatkuvasti. Työtä nopeistetetaan, työpäivää pidennetään ja palkkoja alennetaan. Vähennetyllä työvoimalla tuotetaan nyt sama määrä kuin viime vuonna suuremmalla työvoimalla. Kapitalisti tahtoo huonosta ajasta huolimatta turvata omat riistosaalinsa.

Työttöminä on sekä perheellisiä että yksinäisiä miehiä. Perheenäidit joutuvat kärsimään miestensä kanssa. Mutta työttömien miesten rinnalla on myöskin paljon naistyöläisiä työttöminä varsinkin Canadan suurkaupungeissa. Kaikilla tehdasaloilla, missä on työskennellyt naisia, on vähennetty työvoimaa. Suomalaiset naiset ovat tässä maassa suurimmalta osalta perhepalveluksessa, millä alalla on havaittavissa suurta työttömyyttä. Canadan keskivarakas porvaristo, mikä on pitänyt palvelusväkeä, on köyhtynyt äskettäin uusiintuneissa pörssiromahduksissa, ja on näin ollen ollut pakoitettu vähentämään palvelusväkeään, useammissa tapauksissa kaikki palvelustytöt ovat joutuneet työttömiksi.

Nyt on aika ruveta tekemään järjestäytymistyötä sekä perheenäitien, että yksinäisten naisten keskuudessa. Näissäkin saattaa olla vielä paljon kokonaan luokkavalistusta vailla olevia naisia, joiden mukaanvetäminen on tarkkaa työtä, mihin kannattaa kuluttaa aikaa.

Nämä asiat on otettava pohdinnan alaisiksi sekä naisosastojen, että palveliajatarosastojen kokouksissa. Keskusteltava niistä muodoista, joita ruvetaan käyttämään työläisnaisten lähentymiseksi, että saisimme heidät mukaan, että emme antaisi papiston saada vetää heitä verkoonsa. Nyt on aika, jolloin on koottava joukkomme mahdollisimman laajaksi, tehtävä luokkavalistustyötä heidän keskuudessaan.

Mutta saatuamme nämä työläisnaiset mukaamme, tulee meidän myöskin koettaa säilyttää heidät riveissämme. C.T.N. liiton tarkoituksena on pyrkiä kasvattamaan jäsenistössään tietoisuutta, niin että jäsenet oppivat tuntemaan sen valtakunnallisellisen hengen, mikä sen toiminnan ja olemassaolon ehtona on.

Tämä talvi tulee varmasti tuomaan meille paljon uusia tehtäviä, jotka vaativat meiltä suomalaisilta työläisnaisiltakin osamme niiden suorittamisessa. Mutta näiden tehtävien eteen työskennellessämme meidän tulee muistaa, että meidän on kerrottava niistä toverellemme ympäri Canadan. Naisosastojen kirjeenvaihtajilla on tärkeä tehtävä, jota ei saa laiminlyödä, sillä sen kautta kasvatetaan innostusta toisillakin paikkakunnilla olevien tovereiden keskuudessa. Siis koettakaamme muistaa velvollisuutemme, kirjoittaa "Vapauden" tiistain numerossa ilmestyvään Naisten osastoon. — E. O.

Jos tunnette

että lehtenne on lukemisen arvoinen, niin koettakaa avustaa sen levenemistä.

Uskonnot petosta

Näinä päivinä on arkeologistien toimesta paljastettu päivänvaloon eräs muinainen uskonnollinen "ihme" joka kohdaltaan on todennut senaikaisten pappien olleen ovelia mestareita kanssaihmistensä petkuttamisessa ja kynimisessä.

Lähellä nykyistä Neapelin kaupunkia Italiassa on muinaisen kreikkalaista alkuperää olleen Cumaen kaupungin raunioista 30 vuotisen tutkimustöiden tuloksena esiinkaivettu aikoinaan suurta kuuluisuutta nauttinut oraakkeli-temppeli ja onnistuttu selvittämään sen puhuvien patsaiden todellinen olemus.

Roomalaisten tarutietojen mukaan tämän temppelin perusti jostain idästä tullut Sibylla-niminen nainen arviolta noin 3,000 vuotta sitten, eräässeen Cumaen kaupungin lähellä olevaan suunnattomaan luolaan, muodostaen sen maanalaiseksi labyrintiksi, johon Virgiliuksen tietojen mukaan johti 100 sisäänkäytävää, mutta niistä on vasta onnistuttu löytämään 12. Tässä luola-temppelissä sijaitsi lukuisa joukko patsaita, joiden puoleen tiedonhaluiset kääntyivät, haluamiinsa asioihin selvitystä saadakseen. Ja he saivatkin, sillä temppelin papistolla oli ovelat keinot saada nuo patsaat puhumaan mitä mystillisimmällä äänellä.

Toimitettujen tutkimusten kautta on päästy selville noiden patsaiden puhujaominaisuudesta, sillä temppelin kalliolattiasta on löydetty useita putkentapaisia käytäviä, jotka johtivat syvemmällä oleviin huoneholveihin. Nämä käytävät ovat siksi laajat, että niistä on voinut ihminen kulkea, ompa muutamissa huomattavissa hakattujen rappusten jälkiä. Näiden putkikäytävien suulle oli temppeli-patsaat vankasti kiinnitetty. Ja nämä patsaat, joita vielä on jälellä, ovat myöskin olleet ontot, joten käytävä holveista patsaan suuaukkoon on ollut yhtenäinen. Niinpä sitten, patsaan tarvitessa vastata tiedustelijan kysymyksiin laskeutui pappi toisia salakäytäviä myöten alhaalla olevaan holviin, jossa hän puhui tarvittavat vastaukset ja ääni kantautui ylös ja kumeana kaikuna kuului patsaan suuaukosta tiedustelijan kuultavaksi.

Näiltä puhuvilta patsailta saapui tietoja pyytämään vaan enimmäkseen aikansa äverläät ja näistä tiedoista oli heidän tuotava suunnattomat lahjukset, sillä vastaukset riippuivat lahjuksien arvosta.

Ennen vastauksien antamista koettivat pappien apulaiset saada tiedonhakijoilta kaikki mahdolliset tiedot, joista vähänkin oli apua vastauksien annossa, ja niiden mukaan vastaukset annettiin. Sellaisissa tapauksissa, joissa ei ennakkotiedoista ollut mitään apua, vastaukset laadittiin hiotun kaksimieliset, joten niitä tarpeentullen voitiin tulkita niinkuin tapahtumat edellyttivät, esim. jos joku rikas halusi etukäteen tietää syntyvän lapsen sukupuolen, niin vastaus oli mahdollisimman kiemurteleva, minkä johdosta asianomaiset joutuivat ymmälle ja ihmettelemään, että mitähän vastaus oikein tarkoitti.

Myöhemmin, kun tämä temppeli tull laajemmin kuuluksi, perusti se tiedonantotoimistoja yli silloisen sivistyneen maailman ja näin voi kaukaakin saapunut tietojenhakija kuulla ennustaja-patsaan antavan aivan tarkkoja tietoja hänen kotimaastaan, mikä tietysti synnytti ihmettelyä ja maine kantautui entistä laajemmalle.

Toimitettavia tutkimistöitä on viimeaikoina koetettu erikoisemmin kiiruhtaa, sillä piakkoin vietetään kunlun roomalaisen runoilijan Virgiliuksen 2,000 syntymäpäivää ja kunnioittaakseen tämän aikansa suurmiehen muistoa, jonka jättämien muistiinpanojen perusteella kaivaus- ja tutkimistöitä on suoritettu, ovat he koettaneet saada tuloksia työstään ja ovat he sinä jo pitkälle onnistuneetkin. Täten haluavat tutkijat osottaa kiitollisuuttaan tälle aikakautensa vapaa-ajattelijalle, joka säälimättä kävi käsiksi silloiseen uskontopetokseen ja paljasti tämän temppeli-papiston kavaluuden ja siten rauniotti tuon temppelin, sekä lopetti sen papistolta makeanleivän päivät. Mutta ennenkaikkea haluavat tutkijat osottaa kiitollisuutensa siitä, että Virgiliuksen jättämät tiedot ovat olleet oikeat, joten hänen silloinen asenteensa palvelee nykyaikaakin uskontojen perustuksien lahottamisessa.

Myöhemmin ilmoitetaan, että kaivaustöissä on edelleen edistytty ja onnistuttu puhdistamaan merenrannan mukainen 75 jalkaa pitkä tunneli ja toinen 3—4 jalkaa leveä ja yksi viidesosa mailia pitkä käytävä, joka on suurelta osalta vyörynyt tukkoon. Pääsisäänkäytävää ei tähän holvikäytävään ole vielä löydetty. Mielenkiintoisia ovat tästäkin holvista ylös temppeliluolaan johtavat käytävät, jotka nähtävästi ovat myöskin olleet yhteydessä puhuviin patsaisiin. Tutkijat olettavat, että silloin kun joku kuningas tai muu suuruus vieraili temppelissä, laskeutui joukko pappeja tuonne suureen holviin, jossa he puhuivat tai lauloivat ja äänet näin vahvistettuina kantautuivat ylös voimakkaana mystillisenä huminana, siksi ei ihme, että tällainen patsas-konsertti synnytti kuuntelijoissa entistä enemmän ihmettelyä.

Nämä suurenmoiset kallioon hakatut käytävät ja holvit ovat ihmetyttäneet tutkijoitakin, sillä ne edellyttävät silloisilla työvälineillä hirvittävää työmäärää, joten suuret orjajoukot on täydytty käyttää silloisen papiston pekutuslaitoksen rakentamiseen, ja johdonmukaista on, että laitoksien valmistuttua rakentajat on täydytty tappaa, sillä eihän se muuten olisi voinut säilyttää salaperäisyyttään.

Tämäkin nyt päivän valon saanut entinen hämäryys on yksi uskontojen entisiä "pyhyyksiä" jota tiede kaivelee ilmoille. Tässä kuten monissa muissa tulee näkyville miten papisto on ne häikällemättömästi sommitellut aikalaistensa hallitsemiseksi ja omien persoonallisten asemiensa takeeksi.

Muutama vuosi sitten tutkijat paljastivat muinaisen Kartagon lähettyviltä n.s. leijonaluolan, jossa aikatietojen mukaan leijona ryösti pari kertaa vuodessa kansan keskuudesta valitun kauneimman heitosen, joka täten uhrattiin muka jumalille, mutta todellisuudessa pappien leikkikaluksi, jotka luolatemppelin kammioissa uhrinsa kanssa hekumoivat ja tätä järjestettyä petostietä jatkuvasto saivat käsiinsä uuden uhrin.

Tieteen avulla paljastuu meille kaukaisesta muinaisuudesta tosiseikkoja, jotka opastavat meitä uskontojen perusteille, joskin meille tipahtelee näitä tietoja kovin vähän, johtuen siitä, että tiede vallankin perusteita tutkiva, on vallitsevan järjestelmän prostituoima, joten se voi vain vähän poistaa niitä huntuja joiden varjoon uskontojen perusteet on kätketty. Vasta silloin kun järjestelmän muutos on tapahtunut, voi muinaisuutta, kuten uskontojen syntyjä tutkiva tiede päästä oikeuksiinsa, sillä silloin ei sen tarvitse pelätä sensuuria mitä se tiedoistaan voi laskea julkisuuteen.

Mukaillen E. O.

Olosuhteista B. Columbian kannuttimoissa

Porvarilehtiin kirjoittelevat papit y.m. valittavat kuinka nykyaikana nuoret työt menettävät mbraalinsa. He sanovat sen olevan seurauksena automobiilien ilmaantumisesta, siis autoaikakauden tulos, mutta he eivät selosta lähemmin, missä lepää tämän paheen pohjimmainen syy, eivätkä "myöskään miksikä" nuorten tyttöjen on pakko mennä autoajelulle kenkäparin vuoksi tai kulkea hotelleissa saadakseen muutaman dollarin eläkseen. Täällä on kuitenkin yksi työläinen, joka tietää, missä tapainturmeluksen perussyy on ja kuka, pohjaltaan, on vastuunalainen siihen.

Kolme nuorta tyttöä lähti Kamloopin kannuttimolle, saatuaan työn Vancouverin maakunnallisesta työnvälitystoimistosta. Nämä tytöt työskentelivät koko tomaattien kannutusajan kannuttimossa, kuorien tomaatteja 4 sentillä 20 paunan astian. Jos kaikki kävi hyvin, jos tomaattihappo ei polttanut heidän sormiaan liiaksi, kerkisivät he kuoria korkeintaan 40—60 astiallista 10-tuntisessa päivässä. Heidän täytyi seistä koko päivä kylmässä vedessä ja he kastuivat ihoa myöten heti muutaman minuutin kuluttua päivän työn alkamisesta. Eikö juuri tämä saata olla yksi syy, miksikä yksi Tranquillen sanatoriumin lääkäri on sanonut, että suuri prosentti tytöistä, jotka tulevat sairaalaan, ovat kannuttimotyöläisiä.

Nämä kolme tyttöä työskentelivät tomaattien ajan ja ovat nyt palanneet kotiinsa. Yhdellä oli takaisin tullessaan $1.35 rahaa, toisella oli 90 senttiä ja kolmannen täytyi lainata matkarahat, sillä hän sai siellä ollessaan keuhkokuumeen.

Tällä tavoin työläistytöt saattavat joutua viettelyksille alttiiksi, kun heillä ei itseasiassa ole mitään muuta elämisen ehtoakaan, näiden kannuttimojen, tehtaiden ja osastokauppojen kautta, sillä niissä maksetaan liian pientä palkkaa ja työn riisto kehittyy entistä pidemmälle. Mutta yhteiskuntaa parantavat siveyssaarnaajat eivät näe näitä seikkoja, eivät ainakaan kerro niistä, sillä silloin kapitalistit katkaisisivat heiltä elämisen ehdot.

Vanha ja uusi moraali

Työmies Elmer Neva istui yksin kotonaan. Vaimonsa Maila oli mennyt kokoukseen. Se se suututtikin Elmeriä, se ainainen kokoukseen meno.

Akat nyt ovat aina kokouksessa, sitä ei miehen järki tahtonut kestää. Tuppasi tulemaan joitain sivuajatuksiakin, mutta ne hän koetti työntää syrjään. Elmer oli jäänyt sivuun toistaiseksi kuten hän Mailalle sanoi. Mutta luokkataistelu oli sittemmin kiihtynyt, vaatien enempi aikaa ja uhrautumista.

Tuo nyt on sellaista liikaa jo miehen mielestä: aina joku keräyslista tai kuponkikirja kainalossa. Oli Maila tosin askareensa suorittanut, mutta ei sitä ennen aina kokouksessa ollut aikaa istua. Tosin lapset olivat olleet pieniä, joten Maila oli sidottu enempi kodin piiriin silloin. Ei vaimo siitä pitänyt että hän yksin kulki puolue- ja järjestötehtävissä, mutta kun ei mies jansa korjuun, vaan kesken kaiken teki ankaran myrskyn jo tämän kuun 13 p. Lunta, tuiskua ja kylmää, kuten ainakin talvella. Ehkä enempi puoli viljoista näillä ympäristöillä on vielä tryskäämättä, joka saattaa jo ennestään kyllin kärsineen köyhän maanviljelijän, työn raatajan, vieläkin tukalampaan asemaan. Siis taaskin toiveet vuoden tulosta ovat johtaneet vain pettymykseen.

Naisliitto kokouksessaan v.k. 19 p. keskusteli ja päätti seuraavista asioista:

Päätettiin yhtyä C. T. Y.-liittoon. Valittiin edustaja viemään asiaa K.-puolueelle osastojen yhteisestä Venäjän vallankumousjuhlan vietosta. Valittiin 5-henkinen komitea laatimaan alustuksia C. T.-naisten yleisen konferenssin edustajalle, ja päätimme yhtyä B. C. edustajaan. Aikasemmin ilmoitetut naisten käsityömyyjäiset päätettiin pitää vasta jouluk. 5 p. Älkää unhoittako silloin saapua haalille. Siellä on paljon arvokasta ja käytännöllistä tavaraa, kuten esim. omakutoisia miesten villasukkia, joissa ei pakkanen aivan hevillä hätyytä.

Osanotto kokouksiin on ollut hyvä, vaan taas talven tullen tällaisella maaseudulla on pitkät matkat ja ulmiset tiet haittana. Koetetaan kukin vointimme mukaan täyttää velvollisuuksiamme yhteisen asian eteen. — N. L. puolesta valittu.

Sylvan Lake, Alta.

Ei täälläkään aivan kädet ristissä istuta, vaikka emme ole vielä kerinneet siitä kuiskia. Olemme nimittäin perustaneet naisjaoston ja olemme jo pitäneet kaksi kokousta. Osanotto on ollut mukiin menevää, vaikka paljo on vielä tilaa uusille jäsenille. Tulkaapas siis ensi kokoukseen oikein roikalla. Kokous on marraskuun 9 päivänä toveritar Aune Rintasen talolla ja alkaa klo 2 iltapäivällä.

Alustava kokous pidettiin syyskuun 21 päivänä, jossa myös yhdyimme osastona yhtenäisyysliittoon. Viimeinen kokous pidettiin lokakuussa 12 päivänä. Siellä luettiin myös nyrkkilehti "Rusko", joka on yhteinen Elspethin naisliiton kanssa.

Jäseniä meillä on kokonaista seitsemän.

Talven kai se teki kuin tekikin, joten se pani tryskihommat aivan myttyyn. Vaikka ei kai se paljon farmareita hyödyttäisi, kun vilja on niin halpaa, ja nekin sitte "dämppejä". — V. A.

Wanup, Ont.

Jos vähän mainitseisi meidän naisten hommistakin näin syksyn tullen. Meillä oli kokous t.k. 5 pnä Laina Laakson asunnolla ja olikin niin lämmin päivä kuin juhannuksen aikaan, että emännät vain moottoriveneellä jokea pitkin tulla huljuttelivat. Keskustelimme yhdestä ja toisesta asiasta, valittiin uudet virkailijat ja luettiin "Naisten ääni". Ensimäiselle kokoukselle luvattiin viedä ohjelmaa, joka on 2 p. marraskuuta Flina Mäen kotona. Muistakaa saapua kaikin. — F. M.

Surujen keskellä

Eräänä kylmänä syysaamuna valtaa synkkä tunne perheen mielen, kun isä valittelee että vilu puistattaa ja muutenkin tuntee heikosti voivansa. Lääkäri kutsutaan paikalle ja hän tarkastaa ja antaa lausunnon että olla vuoteessa eikä mennä työhön, sillä tautia on myöskin huolellisesti hoidettava, sillä nyt on keuhkokuumetta paljon. Lapsi on sairastellut pitkän aikaa yskää. Ainoastaan äiti on perheessä terve, vaan hänellä on kovat elämänhuolet, kun ajatteli, millä tulla toimeen, kun köyhyys on kodissa ja mies, joka on koettanut huolehtia perheen toimeentulosta on sairas, ja näin ollen ei hänkään nyt voi mennä työhön, on sairaita hoidettava. Ja kova talvi on tulossa. Äiti vaipuu ajatuksiinsa ja miettii. Kyynel vierähtää silmistä poskipäille. Katsoo akkunasta ulos tuskan valtaamana ikäänkuin lohdutusta saadakseen, vaan turhaan. Luonto näyttää kolkolta, kylmä viima akkunaruutuja puistattaa ja ootoa ääntä ilmoille kuiskii, juuri kuin jo ennakolta tähänkin perheeseen kuolinkelloja soittaisi. Sairas mies vuoteella valittaa, sillä kuume on kohonnut, lääkärin hoidosta sekä lääkkeistä huolimatta. Äiti vaan edelleen akkunaan tuijottaa, näkee ulkona saisa- sekä ruumisvaunujen tulevan ja menevän, sairaita on täynnä kaupungin talot sekä sairaalat ja perheet — — —

Äiti ajattelee ja samalla kysyy itseltään, mistä tämä kaikki johtuu? Samalla selvenee, että kaikki tämä kärsimys ja kurjuus, jota tämäkin köyhä äiti ja monet toiset, tuhannet ja tuhannet työläisäidit saa kokea, johtuu kirotusta riistojärjestelmästä. Siis meidän työläisäitien ja isien on tehtävä tarmokkaasti kasvatustyötä jokaisessa kodissa ja myöskin järjestöissä. Koettakaamme kasvattaa meidän nuorisosta varmoja työväen luokkataistelijoita. Olkoon tunnuslauseemme: Alas kirotut sodat! Tukekaamme ja turvatkaamme Neuvostoliittoa. Lyökäämme murskaksi tämä riistojärjestelmä ja tilalle luokaamme työntasavalta, että voimme saada paremman tulevaisuuden tulevalle nuorisolle, kuin mitä meillä on tänäpäivänä. — O. R.

Olutta ja viiniä

Olen usein nähnyt Vapauden palstoilla kirjoituksia miesten väkijuomien käytöstä ja sen seurauksista, mutta en muista lukeneeni naisten juomisesta, vaikka nekin jo nykyään käyttävät väkijuomia suuressa määrässä. Olen nyt itse sattumalta nähnyt, miten surkeita he silloin ovat kun tulevat juovuksiin, ja niinpä päätin kirjoittaa jonkun rivin Vapauteen, että saavat lukijat, jotka eivät ole sattuneet koskaan näkemään tämän tapaista näytöstä, tulla tietämään minkälaista se on. Ei ole mieskään mikään häävi katseltava juovuksissa, mutta kyllä nainen on monta vertaa surkeampi.

Satuin hiljattain menemään tilaisuuteen, mihin oli paljon nuorisoa kokoontunut iltaa viettämään tanssimalla eräässä sivuseudussa. Siellä oli miehet "hyvällä tuulella", toiset enemmän toiset vähemmän, mutta naiset — ne pitivät semmoista elämää että saivat miehet häpeämään niin, että — heittäytyivät selväksi.

Oli surkeaa katsella sitä menoa mitä siellä pidettiin. Naisia käveli suurta elämää pitäen edestakaisin lattialla, paperossit huulilla, ja joskus pistivät pusutkin kenelle sattui, jos ei pitänyt varaansa että voi sen ajoissa estää.

Toisia humalassa olevia naisia oli pimeässä sivuhuoneessa juopuneitten miesten kanssa mellakoimassa. Ovea auki ollessa sieltä kuului kaikenlaista ääntä, mitä vielä keksitty lienee. Kun he aikansa tämmöistä touhua pitivät, ja välillä kävivät ryypyillä, niin toisia piti jo taluttaa autoihin nukkumaan, toiset olivat niin paljon tajullaan että pääsivät omin voiminsa kulkemaan.

Naiset, te jotka tuollaiseen surkeuteen olette erehtyneet, vaikka ehkä ette vielä aivan auttamattomasti tottuneet, ettekö ajattele elämäänne eteenpäin ja pidä mainteastanne sen vertaa, että heitätte ajoissa pois väkijuomien käyttämisen.

Kyllä tiedämme että kapitalistiluokkaan kuuluvat naiset ovat jokauan tätä tapaa käyttäneet, mutta ei se ole mikään esimerkki jota työläisnaisten tarvitsisi seurata vaikka ette kuuluisikaan työväenjärjestöihin ettekä kannattaisi työväenliikettä, niin kuitenkin te olette työläisnaisia ja niinollen pitäisi koettaa tapojanne parantaa ihmisyyden nimessä. — Raitis.

Seisomapaikoilta

Kirj. Hele Salo

"Jospa saisi, — äiti jospa saisi sitä mitä oikein toivoo ja halajaa".

"Mitä sinä nyt taas oikein toivoisit", kysyy äiti, katsettaan työstä nostamatta.

"Pianoa. Oikein oman pianon".

"Pianon!" Äiti suoristuu kumartuneesta työstään, katse loittonee ulos, pysähtyy kadun tuolla puolen missä irvistää paljaat mustuneet tehtaan ikkunat, ivallisesti irvistävät, kuten eilen ja monta muuta päivää ennen. Ilta-auringon heijastaessa näkyvät pysähtyneet remmit. Niin, pysähtyneet remmit....

Oli aika jolloin tehdas eli ja lauloi, pyörät rätisi ja sirkkeli vinkui ja lastut lensivät sinne tänne ja mustuneet miehet kulkivat, kuin koneiden osat, menivät ja tullivat pillin soidessa.

Niin, se oli silloin, kun tehdas eli, oli työtä ja leipää, — mutta nyt se on kuollut talo, ilkkuvat ivallisesti pysähtyneet remmit — ja lapsi, hän haluaa pianoa —ha haa!

"Äiti, miksi ei ole kaikilla pikkutyöillä omaa pianoa, — tehtaan herran tyttärelläkin on, vaikka hän ei koskaan soita. Äiti, sen kielillä oli pölyä, minä näin sen kun hiivin Maijan mukana sisään kun hän silvosi, — minä hiivin sinne nähdäkseni pianon. — Kuinka voi pitää sen kielillä pölyä, kuinka voi olla soittamatta, kun on oma piano? — Äiti, miksi sinä et vastaa, miksi ei oli kaikilla pikkutyöillä omaa pianoa?" — — —

"No mitähän sinäkin pianolla?"

"Minä soittaisin kuinka kaunis on syksyinen metsä, silloin kuin lehdet hohtavat punaisena ja keltaisena, kuin kulta; — minä soittaisin pilvien hiljaisen matkan, soittaisin tuulien kuisken.. .. . ."

Kaipaavasti kulkee lapsen katse avaruuksien kaukaisia teitä, missä hattarat hiljaa vaeltaa. Itsetiedottomasti lyövät sormet akordeja ikunalautaan. Sielun heijastamilla säveleillä kulkevat sormet, kuin koskettimilla, mutta nukkuvat jäljettömiin kovaan ikkunalautaan.

Mutta toiselle ikkunalaudalle muodostuu näkyvä nuottipinta — kyynelistä, mitkä vierivät äidin silmistä. Äidin silmistä, joka läpi kyyneleittensäkin näkee kuolleen tehtaan irvistävät ikkunat ja pysähtyneet, ilkkuvat remmit.

* * *

"Jospa saisi lämmintä, niin lämmintä, ettei varpaita paleltaisi." huokaa vuorotellen vanha nainen, jonka ohimoita kiertää aikojen haalistamat hiukset, kun hopeaseppele. Jonka poskilla painuu tuhannet tuskien uurrot.

"Jospa saisi lämmintä jalkoihin. Ettei paleltaisi", huokaa hän. Ajatuksissaan kääntää lehtiä menneiden päivien kirjasta, jossa löytyy vain huolien täytteisiä sivuja. — Ajatuksissaan kääntää ensilehtisiä muistojen kirjasta, jotka sisältävät sanoja: "Kotona Suomen salossa mökissä eli. — Muisto, kuinka äiti säteet leikkivät lattialla, äiti ravisti unen silmiltä: "Nämät vartoo". Kuinka äiti nukkua vuoteessa. — Muisto, kuinka äiti vartoo, ne pitää saattaa kouluun. —

Oi, kuinka ovat kaukaiset niitä, kun ne syksyiseen aikaan valossa tuhansina kimmeltävät hämähäkin ruohikossa, — mutta kylmät ja jäiset ovat te lapsen jaloille, syysaamuisa kuulakkuudessa.

Niinkuin paleltu pieni tuolla varjoisilla metsäpolkuilla syksyn päivinä, niin on monen kaiken elämän.....

Käántyy sivut nuoruuden, jolloin sementtinen tehdas uhkui kylmää ja vetoa, ei raa pitää lämpimiä jalkoja paleltu, aina vaan paleltu ta. Paleltu niitä illoin, kun syytyessä ystäväsi kohtasi, onnyt lämmittämään jalkoja mien rakkauden hehku....

Paleltu, aina paleltu, ehkä nä vuosina, jolloin kehitys kasvattaessaan niitä tuskia jotka rintamien tullilinjoilla taneet ovat.

Paleltaa niitä nyt, kun päivätyösi päättänyt olet, terveytesi elämän arenalla olet nyt loppuun kulunut, nen ruho, nyt tarpeettomana jue, vartoa laskeuturaa haa. — Illan rauhaa, jonka saapuu yö, tyyni yö, mikä sinut kalmiston varjoisin missä löydät lämmön ja

* * *

"Jospa saisin", sanoo kumartuessaan rakastamansa yli, "jospa saisin sinut konaan, aina".

Hän tuntee hennon käden ään otteen, hän tuntee sydämen vaan lyönnin, hän tietää, nen toivoo ja tuntee samaa naa rakastettunsa syliinsä — näin hän tahtoo pitää hänellään, silloin ovat pois net tuskaiset hetket, kolkot illat, jolloin sydämet vain kaipauksen kiduttaa. Näin hän tahtoo hänet hellään aina hentona, lämpöisenä.

Syystuuli riipii kellastuneita sateena laskeutuu ne heidän leen, jotka onnen hetkissä

Herää todellisuuteen on edessä muuttumaton tie somapaikkojen karu tie. kallioiden välissä pilkistää lehdistä laitettu vuode, lämpöinen yömaja, — ha asunto, minkä kattona kaartuu avaruuksien mat laidat. — Viittoilee sisässä kosteassa maassa paperivuode: "Nuori mies, kastamasi nainen tänne! kanssaan onnellisena heidän keen, — ha — haa! Tule, kanneta vuokraa, täällä on mitä on ollut, ei tarvitse vautua, täällä eletään onnellisena, — ha ha ha!"

Herää todellisuuteen Edessä on työttömien täydet jossa tuhansien tungoksessa tenä astuu.

Äiti irroittuvat syleistä vää yötä, rakkahin!" — äänettömän tuskan hiipivän ystävästään, joka hänen painuu, kosteissa silmissänen pyyntö.

"Hyvää yötä, sinun täytyy sinne, missä sinulla on kaa ja lämmintä".

"Palata! Sinun on hetkesinä et kaipaa, et rakasta, mitä on tuska, mitä on heidän keen kaivata ja rakastaa".

"Juuri siksi, että rakastaen saa viedä sinua mukanani täyttämälle tielleni. Juuri tä rakastan sinua paljon, kantaa kaipauksen tuskan, säni, että sinä säästyt ta, mitä koetaan työtätä lukuisessa leirissä".

Näin kuiskivat toisilleen si, jotka rakastavat paljon joiden on nöyrryttävä voimakkaan lain edessä.

Syystuuli riipii kellastuneita ja ruusottava illan taivaan, yöksi vaihtuu. Jäätävät ammaksi yön tuulet seisomajen rautaiset polut — lut, joille kaipauksen ja teiset kyyneleet hiljaa

Rakkaus on elämän laki, sanotaan, mutta elämän voimakas kumoamaton väsyvyyden ankaria pyrkii kyllin voimakas lämmittäm

Columbia Phonograph Levyjä

Vapaudella on nykyään myytävänä Columbian levyjä. Hinnat ovat samat kuin kaikkialla muuallakin, nim. 60 senttiä levy. Ostamalla levynne Vapauden kirjakaupasta, kannatatte omaa liikettänne.

Levyjä voidan tilata kaikkien Vapauden lukuisien asiamiesten välityksellä. Levyjä lähetetään kaikkialle Canadassa. Lähetyskulut maksetaan, olkoonpa tilaus isompi taikka pienempi.

Saadessanne levytilauspakettinne joko postissa taikka expressissä, avatkaa paketti heti konttorissa ja katsokaa, että kaikki levyt ovat eheitä. Jos ne ovat rikkinäisiä vaatikaa kulettajayhtiö maksamaan korvauksen.

Vapaudella on toistaiseksi varastossa seuraavat levyt:

10 tuuman levyjä 60c

Tehkää tilauksenne nopeasti niin että saatte levynne ajoissa. Pyytäkää luettelon levyistä ja niiden hinnoista.

Hannes Saari ja miehkvartetti
3131 Iltalaulu
Tonavan Aallot
3131F Tonavan Aallot, Valssi laulu
Iltalaulu
3109F Priki Efrosiina I osa
Priki Efrosiina II osa
3088F Uskoton ja Petollinen Julia
Laivan Kannella
3082F Juomarin Laulu
Lontoon Jenny

Ernest Paananen
3132 Mennäästä Poijat
Harmaveden Rannalla

Shalman trio
3130 Kesäilta — En koskaan voi unhoittaa sua
Elokuun Kuutamo, Valssi

Katri Lammi
3127F Urali
Pikku Äiti

Kuuno Sevander, Baritoon
3140F Lempi, sun säveleesi soi (suosittu laulu)
Elon tiellä, (suosittu laulu)
3134F Tuletko Tyttö Tanssiin
Römperin Tanssit
3118F Kuutamossa Venäjän Erien Rannalla
3121F Tanssit Tarvaisen Torpassa
Kiikalan Polkka

Hiski Salomaa, Koomikko
3137 Vapauden Kaiho, marssi
Elisan valssi, laulu
3111 Häät Remulassa
Dahlmannin Paartit
3081F Savonpiian Amerikkaan Tulo
Emännät Piknekissä
3073F Vanhanpiian Polkka
Laulu Taiteilijoista
3045F Askon Kolmirivinen
Tiskarin Polkka

Leo Kauppi, Koomikko
3141F "Eitule suvi"
"Kalle parka"
3135F Villiruur, valssi laulu
Emma, valssi laulu
3123F Mikko ja Miina
Elämään Kyllästymisestä
3114F Kesälaitumelta
Herra Adamson
3106F Pikku Liisa
Yhteinen Susannamme
3101F Ma Odotan Sua
Mun Eukkoni On Maalla
3083F Aika Poika
Laivan Kannella
3079F Takoo Polkka
Honolulu
3069F Sjöman Anderson 1
Sjöman Anderson 2
3067F Oi Tyttö Tule
Meren Aallot Valssi
060F Renkjussi Palajaa
Sodasta
Herra Petteri
)058F Kulkijaksi Luotu
Juhannustanssit Paksulassa
3052F Salkolan Syntymäkemut
Kallaves
8049F Laulu On Iloni ja Työni
Heitä Huolet Pois
3040F Kuullaiset Kottilassa
Helmi ja Kalle
3032F Maailman Matti
Rivakka Polkka

Jean Theslöf, Baritooni
3155F Markkinapoika, kansanlaulu
Suomalaisen ratsuväen marssi (laulu)
3108F Tieni Kulkee
Mandaljaan
Nichavo
3028F Mustalaisen Surulaulu
Vanha Mustalainen
3019F Oulun Susiteetissa
Pohjolan Hääe
3126F Laulu Tulipunaisesta Kukasta
Nuijamiesten Marssi

Saima Newland, Soprano
3098F Oi Bajadeeri
Oikeaan ja Vasempaan
'066F Suomien Valkoiset Tertut
"Vilja"—Iloisesta Leskestä

Hänninen ja Williams.
3138F Hännisen polkka-monio polkka
Hännis-masurkka

Akseli Vuorisola, Baritoni
3085F Katinka
Alaska
3117F Hoo Hii O Hei
Sorjosen Ryyppyreisu

Julius Siik, baritoni.
3150F Lypsäjän laulu, kansanlaulu
Jannen hanuripolkka, kupletti
3153F Viulu-Sampan laulu ja häilyvä nainen
Ähä-Ähä, kansanlaulu

Matti Jurva, Baritooni
3147F Kulkijan kaiho, valssi
Antin hääpolkka
3152F Kun Pusta uinuu ....
Säest. Antti Kosolan orkesteri
Kahdellainen suudelma
3096F Kylpymatka
Ilta pienessä kaupungissa

Hannes Saari
3144F Kaivosmies, (laulu)
Tienraivaaja, (laulu)
3122F Muisto
Armahani
3115F Kesävirkistystä
Armas Vanhaksi Jo Käyn
3109F Priki Efrosiina, I osa
Priki Efrosiina, II osa
3082F Juomarin Laulu
Lontoon Jenny
3088F Laivan Kannella
Uskoton ja Petollinen Julia
3086F Punavangin Laulu
Volgan Lotjamiesten Laulu
3080F Orjan Kevät
Korven Raatajille
3078F Vanha Madrid
Koster Valssi
3072F Sinikellot
Musta Ratsu
3065F Kehtolaulu
Meripojan Tervehdys
3064F Sonja
Raatajan Serenaadi
3062F Saukkosen Aviaero
Oi Mistä Saataisiin
3059F Valko Tuomet
Ei Kyytimies Kiirettä
3036F Meripojan Heilat
Chrysantemum
3034F Volgan Aallot
Tämä Maa
3013F Iloinen Meripoika
Kulkurin Masurkka
3076F Viivin Jenkka
Pois sormet

Aino Saari
3075F Soita Mustalainen
Soita
Kuutamo Yö
3071F Venäläinen Kehtolaulu
Babatte
3044F Mustalaisruhtinatar
Inga Pieni
3039F Sorakumpujen Vainajille
Tehtaassa

Jennie Anderson, Soprano
3120F Soita Somer, Helkä
Hiekka
Etsiessä

Ilmari Hautala
3149F "Sakilaisten laulu
Ikäneito pelastusarmeijasta

Väinö Sola, Tenori
3100F Sinä Sanoit
Hyvästi
3097F Kaunihin Keijukainen
Sotamiehen Laulu
3022F Sain Paljon Luoalta
Ma Armahain
Heilillein Ma Laulelen

Otto Pyykkönen, Tenori
3026F Viaporin Valssi
Vangin Laulu
3009F Lemminkäisen Laulu
Pojat Kun Raitilla Laulelee
3008F Syystunnelma — Kuula
Yks' Lauantai-ilta
3004F Laivapoikain Laulu
Yks Haamu Seiso
Marjanan Ovella
3003F Älä Itke Tyttöni Pieni
Vapaa Venäjä
3006F Kesä-illalla
Tuomet Valkeina Kukkii
3002F Aamulaulu
Lapsuuden Koti
3000F Isontalon Antti ja
Rannanjärvi
Se Oolannin Sota

Martti Similä, Baritoni
3054F Sepän Sälli
Jos Kaikki Suomen Järvet
3048F Merimiehen Hyvästijättö
Aamutunnelma
3041F Härmän Pojat
Marjalunnin Jussi
3038F Hallin Janne
Ostron Tyttö

Tom Vehkaoja, Baritooni
3136 Minä Olen Härmän Kankahanpäästä
Niin Kauan Min' Tramppaan
3112F Nuor Vaimoni Sai Poikasen
Hevospaimen Hää-matka
3124F Kasakan Laulu
Sotilaan Laulu

Jallu Honkanen
3146 Yksin, valssi-laulu
Turlita tuohitorveen, kansanlaulu
3129F Mirri Sairastaa, ja Tiu, Tau, Tilhi.
Mamman Oma Matti, ja Satu Vuoresta

Hilja Vilonen, Soprano
3087F Vanha Sanna
Kaipaava

Ida Lovarti, Mezzosoprano
3063F Antti Tanssitti Mua
Paimen Poika

S. Mustonen, Soprano
3001F Kevätlaulu
Äiti, Äiti Älä Soimaa

Muhoksen Janne
3024F Juomalaulu
Merimies Rakkautta

Markus Rautio.
3143F Turkin sota, hauska monologi
Merimiesjuttu

Adolf Hovi, Tenori
3105F Suruhan Se Sorti
Nuoren Pojan
Valtion Varsalla, Marssi
3103F Inarin Järvi
Milloin Raukka Onnen Saan?
3056F Vappulaulu
Orjan Kevät

Walfrid Lehto, Tenori
3042F Aikoja Entisiä
Heilini Soitteli

Juho Koskela, Tenori
E9032Orpopojan Valssi
Kalle Aaltonen
3154F Mustalainen, arkesterin säest.
Orvon kyyneleet

Otto Laurinen, Baritoni
3091F Minun Enkelini
Sireenien Kukkiessa

New Yorkin Laulumiehet
3119 Karjalainen Marssi
Kullan Ylistys

Willy Larsen, Harmonikka
3027F Rakkauden kaiho valssi
Suomen polkka
3110F Muistoja Pohjolasta
Muistoja Synninlaaksosta, Willy Larsen
3092F Elokuun Kuutamo, Valssi
Säk'järven Polkka
3035F Evelina Polkka
Unennäkijän Valssi,
3031F Helmi, schottise
Viimeinen Valssi
3030F Syystunnelma, Valssi
Hämärä, Polkka
3021F Yksin, Valssi
Heilani Kanssa, Polkka
3020F Taikayö
Pohjalaispolkka,
3018F Lyytin Polkka — Sarut Pois, polkka
Tyttöjen vienti
3015F Kaipuu Valssi
Kerenski

Elmer Ronka, Orkesteri
3125F Unkarilainen Tanssi No. 5
-'Venäläinen Fantasia"

Finnish All Star Tri.
3116F Ruusujen Tuoksu
Ma Sua Auttaa Tahdon

Jahrl'in uusi kvintetti.
3145F Joll'et uskalla sinä .... Schottiisi
Uudenmaan masurkka
3113 Sotilaan Tanssi
Mustalaisen Valssi
3102F Vanhat Toverit, Marssi
Lundby, Valssi
3089F Päivänpaiste, Valssi
Syysaamuna, Masurkka
3057F Sorretun Elämä, valssi
Barrikaadeille, marssi
3033F Yli Aaltojen, valssi
Tonavan Aallot, valssi
3011F Kulkurin Masurkka
Vapaa Venäjä

Willie Larsen, Trio.
3151F Soittajan kohtalo, valssi
Poikain vienti, schottiisi
3139F Muistoja Karpateilta, valssi
Seurasaaren polkka

Lauri Herranen, Harmonikka soolo
3070F Klarinetti Polkka
Muistojen Valssi
3053F Salon Ruusu, masurkka
Keskiyön Valssi
3051F Laurin Sotiisi
Katkenneet Kielet, vals

Matti Söderlund, Harmonikka
3133F Aamurusko, sotiisi
Paraati-marssi
3107F Punkaharju, Valssi
Lappeenrannan Rakuuna Polkka

Antti Kosolan orkesteri.
3148F "Lancasteria valssi"
"Atlannin polkka

Harmonikka kvartetti
3023F Kaiho, Valssi
Vihuri, Polkka

Viola Turpeinen ja J. Rosendahl Harmonikka ja Viulu
3077F Kulkurin Serenaadi
Vanhanmaan Sotiisi
3074F Hollolan Polkka
Hämärä Sotiisi

Stein Ostman Orkesteri
3130F Elokuun Kuutamo, Valssi
Kesä Ilta
3104F Honolulun Kuutamo, Valssi
Merenneito, Sotiisi
3099F Aamuinen Koi!
Hawaijan Yö, Valssi
3093F Taika Yö Laulu
Mustalaisen Kaipaus
3095F Suru, Valssi
Moskova, Marssi

S. Sosialisti Orkesteri
3094F Venäläinen Surumarssi
Sonja, Valssi

Suomi Orkesteri
3050F Sikermä Suom. Lauluja, I osa ja II osa
3046F Mä Oksalla Ylimmällä, Valssi
Saksan Polkka

Suomalainen Taiteilija-Yhtymä
3128F Kelluvala Pinnalla, Polkka
Koko-Maailman Valssi

Thanlow Instrumental Quartette
3037F Mustalainen
Kehtolaulu

Columbia Soitto-kvintetti
12055F Nuoret Neitoset, Vals Carolina, Sotiisi
12047F Pikku Ystäväni, Sotiisi
Aaltojen Kuningatar
12045F Kaiku, Masurkka
Kodin Terveiset
12060F Löytölapsi, Valssi
Metsän Kaikuja, Valss'
12014F Kultainen Valssi
Venäjän Kaunotar
12050F Suutele Minua, Valssi
Luna (Kuu), Valssi
12033F Mylly Synkässä Metsässä
Naurava Viheltäjä
3025F Joulupukin polkka
Rauha Myrskyssä, valssi
12047F The Quuen of the Wales, valssi
My Little Friend, valssi
12055F Young Ladies, valssi
Carolina, sotiisi
12059F Cuckoo valssi
Harves Feast, polkka

Nullo Romani, viulu
14368M Sei Tutta Bella
Ten Commandaments, valssi
12095F Neapolitan Nigths, valssi
Midnight valssi
14473F La Siciliana, polkka
Serenda di Rimpiando, masurkka
12014F The Russian Beauty, valssi
Golden valssi

Tehkää tilauksenne allaolevilla osotteilla:

VAPAUS, Box 69, Sudbury, Ont.

VAPAUS MONTREAL BRANCH,
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

Pian se räjähtää!

Nimittäin ne Neuvosto-Venäjä. Se uuluu taaskin olevan aivan perikaon partaalla, mutta täytyy ottaa uomioon että se ei ole ensikerta m sen häviötä huudetaan. Työläisenäjän kuolemaa on porvarit huuneet jo kohta 13 pitkää, Neuvosolitolle lyhyttä, vuotta. On siinä ittotellessa moni ehtinyt jo kuolemaan, sekä työläisiä että porvareita, mutta työläisvaltio se on kaiken aikaa pitänyt kutinsa ja — kasvanut.

Tämä syksy se on ollut, samoin kuin kesäkin hieman suurempaa huutoa täynnä. On huudettu Venäjän paperipuista, vehnästä ja tiestä. Kun Venäjä myi paperipuita hieman halvemmalla kun puutavarakapitalistit, niin keksittiin että se on orjatyötä ja näin ollen ei "sivistysmaiden" sovi ostaa sitä. Selväähän se on että kun tavaraa tuotetaan ilman kapitalistin "karttuisaa kättä", niin se on halvempaa. Ymmärtäähän sen jo vaikka hölmöläinen, että kun jätetään pois prosentit ja voittoosingot jotka menevät yksityisten taskuun, niin halvemmalla se tavara silloin tulee tuotettua. Samoin on laita jokaisessa muussakin tarvikkeessa ei yksin paperipuissa.

Sitten se dumping-vehnä. Venäjältä tuotiin joku määrä vehnää Yhdysvaltoihin ja myytiin siellä 80 senttiä busheli. Samaan aikaan maksettiin farmarille siellä 40—60 senttiin busheli. Well, mitä voi sanoa tästä? Hintojen alentamista se ei ainakaan farmarin nähden ollut. Tahdotaan vaan saada mielet tällä dumpingjutulla Neuvostoliittovastaiseksi. Yritetään tällä tavalla hämätä työtätekevien tietoja. Syytetään että alhainen vehnän hinta johtuu Venäjän vehnästä vaikka se johtuu kokonaan amerikalaisen pisnestyksen "salaisuuksista" — häikäilemättömästä keinottelusta. Tämä amerikalainen pisnes se vie leivän vähempiosaisten suusta ja samaan aikaan se huutaa että ryssä on syynä huonoon tilanteseen vehnämarkkinoilla. Ikäänkuin se pieni määrä myytynä kohtuullisella hinnalla vaikuttaisi jotakin. Mutta, kuten sanottu, on tarkoitus tällä, samoin kun monella muulla jutulla kääntää mielet nykyistä Venäjää — työläisvaltaa vastaan.

Kuten tiedetään on Venäjän hallitus ollut pakoitettu huomauttamaan lahtari-Suomelle rajarauhan rikkomisesta, josta seurasi että "hyveellinen" Suomi loukkaantui tavattomasti. Suomen fascistinen hallitus sanoo että on kokonaan väärin syyttää sitä tekosista joita n.s. lapualaiset tekevät. Lisäksi selittää Suomen hallitus että Venäjä kohtelee heitä "yliolkaisesti ja uhkaavasti". Se on sitten yliolkaista ja uhkaavaa esiintymistä kun huomautetaan että yleisiä rajarauhan rikkomisia ei saa tapahtua, sillä se lopulta johtaa kenties naapuruussuhteiden huonontumiseen. Tämän johdosta Suomen taholta on annettu "keholtus" Venäjän naapurimaille "jatkuvaan ja valppaaseen huomioon Venäjään nähden". Tätä "valppauteen" kehoitusta perustellaan monilla tosiseikoilla jotka johtavat "räjähdykseen" (nykyisen valtiovallan kukistuminen). Ymmärrettävä on että tämä Suomen kehoitus on suoranainen yllytys Venäjän kimppuun — saalliinjaolle, sitten kun on sopiva hetki. Tätä sopivaa hetkeä on kyllä jo odotettu Suomessa, samoinkuin muissakin porvarivalloissa kohta 13 vuotta, mutta turhaan. Ja uskomme että turhaan saavat edelleenkin odottaa. Varmaa on että saa Suomikin tehdä monet provokatsionitappelut ennenkuin näkee Neuvostoliiton kukistumisen. Lisäksi Suomestapäin tulevat "tiedot" ovat liian paksuja kenenkään uskottavaksi. Otetaan vielä vaikka yksi esimerkki. Eräs suomalainen "edistyslehti" kertoi että Venäjällä teloitetaan viikottain 10,000 henkeä. Kuitenkin huomautettiin ikäänkuin anteeksipyynnöksi että luku on korkea, melkein liioiteltu, mutta ei millään tavalla perustella tätä "totuutta". Tuskin kukaan voi uskoa että tämä totuus pitää paikkaansa sillä 10,000 on jo suuri luku — Neuvostoliitossakin.

Suomi myöskin on kovasti pahoillaan siitä että Venäjällä käsitellään kovin kourin salakuljettajia, sillä salakuljetus ja siitä johtuva keinottelu ei ole rikos suomalaisen porvarin mielestä. Me ymmärrämme kyllä mainiosti suomalaista porvaria tässä asiassa, koska tiedämme miten Suomessa hellitään salakuljettajia ja keinottelijoita. Mitä suurempi keinottelija, sen paremmassa suosiossa hän on Suomessa. Toisin on Venäjällä. Joka siellä tavataan osalliseksi rikokseen niin se on rikos, eikä isänmaallinen teko kuten porvarimaissa.

Venäjä paljastaa maailmalle porvarillisen mädännäisyyden ja senvuoksi kapitalistiset maat yrittävät pelastaa "kunniaansa", joka on mahdollinen ainoastaan Neuvostoliittoa mustaamalla ja yrittämällä tuhota se. Kuitenkin se on kestänyt 13 vuotta, jotka ehdottomasti ovat olleet raskaammat kuin edessä olevat vuodet. — Nick Alden.

JOS AIJOTTE MATKUSTAA SUOMEEN

kirjoittakaa meille ja tehkää paikkatilauksenne sekä ilmoittakaa millä junalla saavutte Montrealiin. Välitämme laivalippuja kaikille linjoille. Avustamme matkan järjestämisessä vapaasti.

JOHN STAHLBERG
VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St., Montreal, Que.

Matkustakaa SUOMEEN Ruotsin Amerikan Linjalla

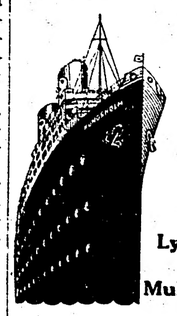

Suomalaisten Suosima Linja

Lyhyt, Nopea ja Mukava Matka

SUOMEEN
(Göteborgin kautta)
Kulkuvuorot New Yorkista:
"GRIPSHOLM" — Marrask. 1 p.

LOISTOMOOTTORILAIVA
"KUNGSHOLM"
Lähtee
HALIFAXISTA — Marrask. 10 p.

Viettäkää JOULU SUOMESSA
SUURET JOULUHUVIMATKAT
HALIFAXISTA
DROTTNINGHOLM Jouluk. 1 p.
GRIPSHOLM — Jouluk. 8 p.
TILATKAA HYTTINNE NYT!

Atlannin ja Pohjanmeren poikki samassa komeassa valtamerilaivassa.

Koko matka Suomeen kestää Ainoastaan 10 vuorokautta.

Halutessanne lähempiä tietoja kääntykää hyvänlaatuisesti meidän paikallisasiamiehemme puoleen tahi kirjoittakaa suoraan seuraavilla osoitteilla:

Swedish America Line
1410 STANLEY ST. MONTREAL QUE.

J. W. Ahlqvist
Box 69, SUDBURY, Ontario.

Henkilökohtaisesti johdettu Joulu-HUVIMATKA Suomeen 8 päivässä

Bremenin kautta, jossa tilaisuus tuon historiallisen kaupungin näkemisiin on järjestetty. Ensimmäisellä kahdesta maailman nopeimmista höyrylaivoista:

S.S. BREMEN
51,656 tonnia
Matkan johtajana tälläkin kertaa tulee toiminnaan kokenut ja tunnettu
Nikolai Johnson,
yhtiömme suomalainen edustaja Clevelandin konttoristamme.
Erikoisyhteys Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön kautta laivalla yli Itämeren Turkuun tai Helsinkiin. — Runsas suomalaisen maun mukainen ruoka. Kolmas luokka erikoisesti suositeltava.
Pilettien hinnat tässä loistomatkassa ainoastaan $113.00. kolmannessa luokassa. Edestakaisin $190.00.
Matkailijajoukkue lähtee New Yorkista joulukuun 6 päivä, 1930, varhain aamulla.
Kukaan, joka on aikonut matkustaa Suomeen jouluksi, ei jää pois tästä merkityttomasta ja nautintorikkaasta matkueesta.

North German Lloyd
PÄÄKONTTORI
112 Yonge St., Toronto, Ont.
Winnipeg — Regina — Edmonton — Montreal — Vancouver — Halifax — Calgary

John Lahti

Välittää kolia ja puita sekä toimittaa muuttoajoa. Kääntykää juoleeni tarvittaessa.
50 Lorne St., Sudbury
Puhelimet: kotiin 1724
konttoriin 1676

Käytännöllinen Kynä Jokamiehelle!

Neljä eriväristä kynää, punainen, vihreä, sininen ja musta, joista jokaista voi käyttää erikseen mitä milloinkin haluaa. Erittäin käytännöllinen tehdä muistiinpanoja. Kuten tästä vierestä olevasta kuvastakin näette voi kunkin terän asettaa sangen yksinkertaisesti, ilman mitään vaikeutta. Kynässä olevan kalenterin alla on pieni pykälä jonka asettaa vain haluamansa terän värin kohdalle, työntää kynän yläosaa ulospäin ja silloin tulee näkyviin haluttu terä.

Kynässä myöskin on selvä hyvin näyttävä kalenteri. Kalenteri on todenmukainen, ei ole välii mikä milloinkin on vuosiluvun numero. Siis "elämänikäinen". Kalenteri asetetaan siten että kk. 1:sen päivän kohdalle käännetään kalenterin yläpuolella olevaa pientä rengasta niin, että viikon päivän kirjain tulee 1:sen päivän kohdalle ja silloin on aina sen kuun kalenteri.

Kynän yläosa sisältää varastosäiliön. Ja alaosasta kääntämällä suippo-osan pois, voi kuluneen tai katkenneen kynän helposti asettaa paikoilleen. Kynän lyijyjä, niiden loppuessa, voi meiltä tilata koska tahansa ja maksavat ne verrattain vähän. Kynän mukana seuraa Englanninkielinen käyttöohje, mutta ilman sitäkin voi kuka tahansa kynää käyttää.

Kynät on valmistettu kestäviksi. Ne eivät ole mitään lasten leluja.

Hinta $1.25

Postivapaasti lähetettynä kaikkialle Canadassa. Tilatkaa, tai käykää ostamassa.

Vapauden Kirjakauppa
BOX 69 SUDBURY, ONT.

Viettäkää Joulu vanhassa kodissanne

Matkustakaa Valkosen Tähden linjalla yhtymällä yhteen näihin henkilökohtaisesti johdettuihin huvimatkoihin, suurilla laivoillamme.

Calgaric Montrealista, marrask. 13 p. Johtajat: Mr. S. C. Young, Melville, Sas., ja Mr. J. S. Bolf, Montreal.

Megantic Montrealista marrask. 27 p. Johtajat: Jan Beblavy, 649 Queen St. West, Toronto, Mr. Douglas, 153 Queen St. W., Toronto, Mr. Joseph Windisch, P.O. Box 1630, Saskatoon, Sask., Mr. J. H. Pribyl, 1256 City Hall Ave., Montreal, ja Mr. Alex A. Kalen, 1456 City Hall Ave., Montreal.

Westernland Halifaxista jouluk. 7 p. Mr. Leonid Sikevych, Kiertävä matkustaja-agentti, White Star Line, Toronton konttori.

Edestakaisia pilettejä myydään näihin huvimatkoihin, kaikkia maita varten.

Lähempiä tietoja varten kirjoittakaa tai käykää tiedustelemassa keneltä tahansa ylläolevilta matkan johtajilta tai missä tahansa White Star linjan allaolevissa konttoreissa.

224 Portage Ave., Winnipeg.
55 King St. E., Toronto
McGill Building, Montreal
Jasper & 100th Sts., Edmonton
Pacific Building, Vancouver
St. Paul Building, Halifax
145 Prince Wm. St., St. John
53 Dalhousie St., Quebec

WHITE STAR LINE CANADIAN SERVICE

JOULUNUMERO

Paikkakunnalla, missä ei ole Vapauden asiamiestä, pyydetään jonkun toverin keräämään tällä lehdessä olevalla listalla nimiä ja lähettämään ne Vapauteen. Kerääjä saa ottaa päältä 10 pros. palkkiokseen. Raha pitää seurata listan mukana.

Vapauden joulunumero ilmotuksineen ja taistelutervehdyksineen tulee ilmestymään 18 p. jouluk. Jokainen, joka tahtoo saada tervehdyksensä ainoaan Canadan suomalaiseen lehteen, joka leviää Atlannista Tyyneen mereen, Yhdysvaltoihin ja Venäjälle asti, panee taistelutervehdyksensä Vapauteen.

Nimet osotteen kanssa 25c, ilman osotetta 15c. Nimet erikseen raamissa $1.00.

	$	c

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa at: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on terran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä joiden ilmotus on jatkuvasti saapuvilla jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 30 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajain tai ilmotuksen ottajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

PORT ARTHUR, ONT.

PAPPA HILLMANIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Vinsermere Ave., Port Arthur, Ont.

UUSI AJANMUKAINEN HÖYRYsauna Court ja McIntyre katujen kulmassa avoinna arkipäivinä kello 2:sta päivällä kello 12:sta yöllä. E. Kivipeito ja E. Ranta (Tiis

TUKAT LEIKATAAN JA PARrat ajellaan 318 Bay St. R. Koski

KELLOSEPPÄ

A. Heiskanen

SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.
Puhelin 2466

Kaikenlaista

Neuloma-alaan kuuluvaa työtä

otan tehdäkseni, y. m., myydään valmiita.

MRS. N. UTRIAINEN
4th Ave., vastp. postikonttoria
Timmins, Ont.

Cafe and Restaurant

KARJALA
KAHVILA JA RUOKALA
Tarjoillaan päivällisiä kaiken päivää, halvat annokset.
JOHN KOUHIA
910 Cathedral St., Montreal, Que

POJAT!

Saatte puhtaan singeli bedin, kun tulette ruuminkitalooni Sudburyssa Paikka sijaitsee Liberty haalin vieressä.

J. MÄKYNEN
15 Lorne St. Puhelin 2152

Chalykoff & Co.

Limited
Vaatetavaraa, työ- ja pyhäkenkiä, juvelli ja ruokatavaraa. Leipää ja tarpeita.
HEARST — Box 12 — ONTARIO

Parturiliikkeeni

— sijaitsee —
329 Montague Street.
Puhdas ja hyvä työ.
EINO SMITH
Sudbury, Ont.

Uusia Fordia

sekä kaikkia mallia käytettyjä autoja.

Eino Markanen,
Telefooniosote Randolph 7100
TORONTO ONTARIO
Puhelin Marquet 0432

Kiitoslause

Täten tahdomme lausua sydämelliset kiitokset niille tovereille ja toverittarille jotka avustivat meitä sairautemme aikana rahasummalla $40.25. Erittäinkin kiitämme tovereita A. Hakalaa ja A. Pakkasta, jotka keräyksen toimeenpanivat.

ELLEN ja GUST MÄNTYSAARI,
Rouyn, Que.

Huoneita vuokrattavana perheille
359 Antwerp Ave.
Sudbury, Ont.

FINNISH BAKERY

Box 1306 Timmins, Ont
Puhelin 175
Korppu- ja leipä-tilaukset nopeaan ja huolellisesti täytetään.
(TTL

Halutaan tietää

Jos joku tietää allamainittujen **Jukka Yliurpon, Väinö Paavolan** ja **Urho Pietilän**, nykyisen olinpaikan ja osotteen, pyytäisin ystävällisesti minulle ilmoittamaan, mitä pikemmin sen paremmi.

Mrs. Hulda Sjöblom
416 Ross Ave., Winnipeg, Man Canada.

Kahvila-Ruokala

FINLANDIA

20 Durham St., Sudbury, Ont.
Avoinna klo 6 ap. klo 1 yöllä.
LUNSSEJA SAATAVANA

Sudbury

KOMMUNISTISEN PUOLUEEN JÄSENTEN KOKOUS

pidetään tiistain, t.k. 28 päivän iltana ukrainalaisten työläisten haalissa alkaen kello kahdeksalta. Käsiteltävänä on kaivosmiesten äskeinen lakkoutumishanke. Kaikkien jäsenten kehotetaan saapumaan tähän kokoukseen. Jäsenkirjain tarkastus toimitetaan ovella. Varatkaa siis jäsenkirjat mukaanne.

KP:n 5:nnen piirin sihteeristö

TYÖTTÖMIEN KOKOUS

Työttömien työläisten kokous pidetään keskiviikkona klo 3 ip. Liberty-haalilla.

Kaikki työttömät liikkeelle!

KISAN TANSSEISTA

tänä iltana olisi paljonkin juttua vielä. Mutta mitäpä pitkistä puheista, mennään ja tanssitaan, siinä kaikki. — Kellon helistäjä.

KAARINA VARJOLA,

tuo paljon puheenaiheena ollut, hyvä yhteiskunnallinen luokkanäytelmä nähtiin täälläkin viime lauantai-iltana osastomme näyttämöltä. Saattoi huomata, että sen suhteen oli tehty huolellista työtä kaikin päin. Ei ollut nyt, kuten joillakin joskus, osien muistamattomuuskaan haitallisena kompastuskivenä. Henkilövalinta oli oikeaan osunut ja luodut tyypit asianmukaisia, tunnepohjia myöten. Huoneentäyteinen yleisö antoi siitä tunnustuksen.

Kun tämä hyvä näytelmä esitetään toistamiseen, kuten otaksumme, on varmaankin huone taas täysi — ja yhtä tyytyväinen.

YLEISIÄ UUTISIA

Niagaran alueella saatu hyvä viinirypälesato

St. Catharines, lokak. 27. — E. F. Neff, Lincolnin kunnan maanviljelystarkastaja, on arvioinut Niagaran alueen viinirypälesadon 25,000 tonniksi tänä vuonna. Hänen selostuksensa mukaan alueella on 15,000 eekkeriä maata viinirypäleviljelyksellä ja ainoastaan jotkut alueet ovat joutuneet kärsimään kuivuudesta. Alueella saatiin keskimäärin 1¾ tonnia eekkeriltä.

Mr. Neff on selostanut, että noin 75 prosenttia sadosta käytetään viinan valmistamiseen ja vaikka kuivuus esti hedelmien kasvua, laajeni niiden sokeripitoisuus.

Valtakunnan kongressin tulokset — ilmaa

LONTOO, lokak. 25. — Yleinen mielipide on se, että valtakunnan konferenssissa ei saada aikaan mitään laajempaa taloudellista suunnitelmaa. Etelä-Afrikan ja Irlannin edustajat ovat selostaneet, että he ovat jo luopuneet toivomasta suotuisia tuloksia. Canada ja Australia saattavat saada vielä joitain lohdutuksen rippeitä vehnän myynnin quota-pohjalle järjestämisessä, mutta sekään ei ole vielä mitään varmaa. Jos mainittu quota-systeemi saadaan voimaan, odotetaan Canadan ostavan vuorostaan brittiläistä hiiltä ja terästä.

COBALT, lokak. 27. — Jos liittohallituksen ja Fergusonin hallituksen välille syntyy sopimus, minkä mukaan ruvettaisiin maksamaan hallituksen avustusta rautamalmin kehittämisestä pohjois-Ontariossa saattaa se synnyttää keinotekoisen kaivoskuumeen Temagamiin, mikä tähän asti on ollut yksinomaan turistillikenteen vallassa.

Viime viikon lopulla ilmoitettiin, että alueella on avattu neljä townshipiä alustaville kehitystöille ja koska useita kaivosalueita on otettu pääasiallisemmin juuri rautamalmipitoisuuden vuoksi, odotetaan alueella suurella mielenkiinnolla asioiden kehittymistä.

HUOM!

Huoneita ja ruokaa saatavana päivittäin ja viikottain.

SIGRID RANTA
Puh. 1826
126 Xavier St.
Sudbury, Ont.

Luonnollinen Sukupuolielämä

(Ainoa teos alallaan)

JOKAISELLA, mutta erittäinkin kaikilla avioliitossa olevilla ja avioliittoon aikovilla pitäisi välttämättömästi olla tämä ohje. Laajennettu. — Hinta $2.00.

Huom.: YHDEN DOLLARIN MAKSUSTA vastataan kaikkiin sairauden kysymyksiin. Kyselykaavakkeiden avulla (jotka lähetetään pyydettäessä) järjestetään "persoonakohtaisia" Hoito-ohjeita. Til. osoit.:

Dr. Koski's Health Service,
Box 1197, San Francisco, Calif.

Arthur A. Jackson

Hautaantoimittaja ja sairasvaunupalvelus
120 Durham St., Sudbury, Ont.
Päiväpuhelin 2000, yö- ja sunnuntaipuhelin 895
Suomalainen apulainen.

Kalastajat pelastuivat ankarien koetusten jälkeen

SAULT STE. MARIE, Ont., lokak. 24. — Kalastajat Robert Johnson, Oswald Kelly ja William Hill, joiden maakunnan ilmailuosaston lentäjä uskoi hukkuneen, saapuivat eilen kotiinsa ankarien kokemuksiensa uuvuttamina.

Miehet olivat avonaisessa veneessä, kun äkkinäinen myrsky kaatoi veneen. He onnistuivat uimaan misasutuksesta ja alkoivat vaivalrantaan, pitkän matkan päässä ihloisen matkansa Groscapia kohden lumimyrskyssä. Heidän matkansa edistymistä vaikeutti huono maanlaatu ja jäätyneet vaatteet. Heidän sormensa jäätyivät tällä matkalla.

WINDSOR, lokak. 27. — Richard Vernon Blackmore, 12 v., jonka niskaluu murtui 14 kuukautta sitten sukeltaessaan matalassa vedessä Windsorin uimarannassa, kuoli tänään sairaalassa.

Paikalliset lääkärit sanovat tämän olevan yhden ihmeellisimpiä tapauksia, mitä he ovat nähneet. Pojan kaulanikama oli täydellisesti katkennut, eikä hänen uskottu elävän kahta päivää kauemmin, mutta hän jaksoi pysytella hengissä entisillä voimillaan, kunnes kaksi päivää sitten ilsätaudit asettuivat ruumiiseen, lopettaen hänen voimansa täydellisesti.

SUOMEEN

New Yorkista Oslon tai Kööpenhaminan kautta.

United States, Marrask. 1 p
Hellig Olav, Marrask. 8 p
Oscar II — Marrask. 22 p
Frederick VIII — Jouluk. 9
Hellig Olav — Jouluk. 19

Jouluhuvimatka

Halifaxista:
"OSCAR II" Marrask. 24
"FREDERIK VIII" Jouluk. 11

Ei mitään vaikeuksia Suomeen käymään menevillä Kanadaan takaisin palatessaan. Kirjoittakaa ajoissa meille niin annamme tarpeelliset neuvot ja ohjeet.

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

969 St. Antoine St.
Montreal, Que.
461 Main St.,
Winnipeg, Man.
8th Ave. & 1st St., E.
Calgary, Alta.
1321 Fourth Ave.,
Seattle, Wash.
J. W. AHLQVIST,
Box 69,
Sudbury, Ont.

MacALPINE

Kukkakauppias

Kukkavihkoja häitä varten
Hautajaisseppeleitä
Kaikenlaisia kukkia ja siemeniä

Puh. 30 - 73 Elm St
Regent teatterin vieressä

AINOA JOULUMATKA

Suoraan Helsinkiin

Suuri, henkilökohtaisesti johdettu huvimatka lähdetään

HALIFAXISTA, N. S., CAN.
Joulukuun 6 p:nä

S. S. KOSCIUSZKO

Ennen S. S. Lituania

—o—

Erinomaiset hytit, ruoka palvelus, erikoiset jouluateriat, orkesterin konsertti, tanssia, elokuvia, urheilua j.n.e.

Äärimmäisen Halvat Hinnat
Kolmas luokka $106.00 - Turisti kolmas luokka $123.00 (entinen toinen luokka) — Cabin luokka $155.00 (entinen ensimäinen luokka).

Yhd. verot lisättynä.

Suuri säästö edestakaisissa pileteissä. Varatkaa paikkanne nyt jo.

—o—

Kääntykää lähimmän asiamiehemme puoleen tai suoraan

GDYNIA AMERICA LINE

ENNEN BALTIC AM. LINE

Halifax, N. S. — 51 Upper Water St.
Montreal, Que. — 616 Saint James St.
Toronto, Ont. — 72 Queen St., W.
Winnipeg, Man. — 676A Main Street.
Saskatoon, Sask. — 207 McMillan Bldg.
Edmonton, Alta. — 10350—101st St.
J. W. Ahlqvist, Box 69, Sudbury, Ont.

ENSI KERTAA CANADASSA!

S. J. FORT WILLIAMIN NÄYTTÄMÖ

Osaston haalilla
SUURI ENSI-ILTA
Lauantaina marraskuun 1 p. klo 8.30 ill.

"Erilipun Alla"

Nelinäytöksinen kuvaus Suomen luokkasodan ajoilta.
Kirj. ja musiikin sovittanut Jori Kalske.

Henkilöt:	Esittäjät:
KONDRAT BJÖRGENHEIM, tilanomistaja	J. Jackson
ELISABET, hänen vaimonsa	Aino Högerman
HILDUR, heidän tyttärensä	Pirkko Airola
CURT VON HERTZEN, entinen luutnantti	L. Semelius
JOHN STEMBAC, rovasti	M. Ranta
MADILTE, hänen vaimonsa	Mandi Ranta
LEO SUNDSTRÖM, apteekkari	H. Anttila
SYLVIA, hänen vaimonsa	Mrs. Anttila
KAARLO SUOSALO, komppanian päällikkö	W. Fals
KUSTAA RÄIHÄ, punakaartilainen	Arvo Keto
PETER CERGEI, virolainen matruusi	Lauri Semelius
FRANS SALO, jääkäriluutnantti	V. J. Kankainen
HANNES PERÄLÄ, jääkärivänpeli	O. Vicklund
TUOMAS SUOSALO, torppari	Mr. Sillanpää
MARIA, hänen vaimonsa	Lydia Tuomi
MAIJU, palvelustyttö Björngenheimillä	Elma Järvelä
JUSTUS, renki Björgenheimillä	V. Tuomi
SAKARI ADAMSON, suntio	B. Henell

Punakaartilaisia ja suojeluskuntalaisia.
Tapahtuu Björgenheimin maatilalla 1918.
Laulut säestää Miss Tuomi.

LIPUT etukäteen: 35c, ovella 45c.

Viettäkää tämä Joulu ja Uusi Vuosi vanhassa kotimaassanne. Matkustakaa suuressa CUNARD Linjan laivassa Montrealista. Mukavat hytit, runsas ruoka, hyvä palvelus.

Erikoiset Jouluretket Mr. Einar Lindbladin henkilökohtaisesti johtamana S/S "Aulanialia" marraskuun 28 päivänä Suomeen. Alhaiset hinnat lasketaan Europan tärkeimpiin kaupunkeihin.

Enempien tietojen saamiseksi kirjoittakaa omalla kielellänne osoitteeseen:

36 Wellington St. West
Toronto

CUNARD
Canadian Service

Viikottain laivain lähtöjä Montrealista Europaan Marraskuun 28 päivään saakka, sen jälkeen Halifaxista.

Suomalaiset, kääntykää puoleeni

kolia ostaessanne. Myyn parasta kolia. Hinnat alhaiset, alla muiden hintojen.

ALANKO COAL
47 WIDMER ST. — PH. ELGIN 2761. — TORONTO, ONT.

TAITEELLISET KULISSIT! — HOLLYWOODILAISET VALOT.

ARVOKKAIN JOULULAHJA

rakkaimmillenne on oma valokuvanne. — Montrealin Suomalainen valokuvaamo — FENNIA STUDIO — takaa teille parhaan laadun. Käykää ajoissa, välttyäksenne joulukiireiltä. — Antakaa meidän koota erilliset omaistenne kuvat yhdeksi perhekuvaksi. — Kopioimis- ja suurennustyötä, kuvien maalausta, raameihin laittoa ja kaikkea muuta alaan kuuluvaa.

Sopikaa ajoissa kanssamme joulujuhlanne kuvauksesta.

Kunnioittaen:

FENNIA STUDIO
1108 St. Antoine St., vastap. Windsor asemaa, Montreal, Que.
Puhelin Ma. 2840 Avoinna joka päivä 10ap.—10 ip.

Canadan Suomalaisten
Henkilökohtaisesti Johdettu

SYYSHUVIMATKA SUOMEEN

Toimeenpannaan

Ruotsin Amerikan Linjan
KUULUISALLA MOOTTORILAIVALLA

"KUNGSHOLM"

Halifaxista ..... Marrask. 10 p.
(Göteborin kautta)

MR. A. KORJONEN, hyvin tunnettu Suomalainen Montrealista tulee huolehtimaan matkustajien mukavuudesta Montrealista Suomeen asti.

KOLMAS LUOKKA SUOMEEN $113.00

KOKO MATKA CANADASTA SUOMEEN KESTÄÄ AINOASTAAN 9 VUOROKAUTTA

LIITTYKÄÄ MUKAAN! TILATKAA HYTTIPAIKAT NYT! Saadaksenne lähempiä tietoja kääntykää hyväntahtoisesti paikallisasiamiehemme puoleen tahi kirjoittakaa suoraan seuraavilla osoitteilla:

SWEDISH AMERICAN LINE
1410 STANLEY STREET, MONTREAL, QUE.
J. W. AHLQVIST, Box 69, Sudbury, Ont.

SUURET
JOULUHUVIMATKAT
HALIFAXISTA

"Drottningholm" ..... Joulukuun 1 p.
"Gripsholm" ..... Joulukuun 8 p.

TILATKAA HYTTINNE NYT!

Työläinen! Oletko uudistanut tilauksesi?

MAINARI!

Ostakaa Safety-kenkäänne "THE LEADER" kaupasta. Meiltä saatte alkuperäisen International Nickel Co:n virallisesti hyväksytyn Safety-kengän.

Joka kenkäparissa on "THE FROOD SHOE" leima. Katsokaa tätä.

A. SILVERMAN
19 ELM ST. SUDBURY, ONT.

Gerald A. Foot

PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA

Hyvä tonttivalikoima, valo, vesi sekä likaviemärit. Hinnat $800 — helpoilla ehdoilla.
Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmaamme.

GERALD A. FOOT
PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, ONT.

ATLANNIN PURJEHDUKSIA

LIVERPOOLIIN

Marrask. 7 ..... DUCHESS OF
Marrask. 14 ..... DUCHESS OF RICHM
Marrask. 21 ..... DUCHESS OF ATH
Marrask. 26 ..... DUCHESS OF BEDF

CHERBOURGIIN—SOUTHAMPTONIIN

Marrask. 15 ..... MONTCL
Marrask. 28 ..... MONTCL

BELFASTIIN—GLASGOWIIN

Marrask. 7 ..... DUCHESS OF
Marrask. 14 ..... *DUCHESS OF RICHM
Marrask. 21 ..... DUCHESS OF ATH
Marrask. 26 ..... DUCHESS OF BEDF
*Ei poikkea Belfastissa.

ANTWERPIIN

Marrask. 15 ..... MONTCL

Yhteys Hullista Suomeen joka keskiviikko

Lähempiä tietoja hinnoista sekä purjehduksista halutessanne kääntykää kenen tahansa Canadian Pacifin Laivayhtiön asiamiehen puoleen tai C. White, District Passenger Agent, North Bay, Ont.

Canadian Pacific

Maailman suurin matkustus Järjestelmä

J. W. AHLQVIST, Box 69. Sudbury, Ont.
Halutessanne lähettää rahaa omaisillenne Europaan, tehkää se Canadian Pacific Expressin välityksellä

Jack Seppälän SAUNA

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, torstaina, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:sta yöllä.
Spruce St. Puhelin 1107 Sudbury, Ont.
Lähellä Liberty haalia.

Hei Canadan Tyttäret! Huom!

Meitä olisi täällä kolme yksinäisyyteen kyllästynyttä äitivainaan poikaa, jotka haluaisivat kirjeenvaihtoon nuorten tyttöjen ja leskien kanssa. Ikä saa vaihdella 18—38 vuoteen. Eikö passaa, vai häh? Kirjeet vastaamme kirjeillä ja valokuvat valokuvilla. Osote on näin, että kirjeet tulisi tänne päin.

J. TULI, Box 108, Kirkland Lake, Ont.
I. PALO, Box 295, Kirkland Lake, Ont.
I. VALKIA, Box 454, Kirkland Lake, Ont.

Suomalainen Pallohuone

Avattu arvoisan yleisön suosioon.
ON MYÖSKIN TUPAKKAA SAATAVANA
W. Lehtinen ja A. Kinnunen
239 QUEEN ST. W. PUHELIN ADELAIDE 7554

Kalaverkkoja

Juuri saapunut lähetys kalaverkkoja, hyvin tehty, puhtaasta liinasta, 30 numeron, kolmikertaisesta langasta, luistavaa paulalankaa. Valitkaa näistä.

PAULOTETTU AINOASTAAN

20 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 4 t. silmä. $3.25
20 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 3½ t. silmä. $3.50
20 yh. pitkä, 4 jal. korkea, 3 t. silmä. $3.75
30 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 4 t. silmä. $4.50
30 yh. pitkä, 4 jal. korkea, 3½ t. silmä. $4.95
30 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 3 t. silmä. $5.25

Pauloitettu kohojen ja painojen kanssa

30 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 3 t. silmä $6.25
30 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 3½ t. silmä. $5.50
30 yd. pitkä, 4 jal. korkea, 4 t. silmä. $5.25

¼ paunan kerä, 30 numeron silmälankaa $1.00
Pauloituslanga, paunan nippu .....

Victor Träppäysrautoja

No. 0, yksi vieteri, tus. $1.85
No. 1, yksi vieteri, tus. 2.35
No. 1½, yksi vieteri, tus. 4.15
No. 2, kaksi vieteriä, tus.
No. 3, kaksi vieteriä, tus.
No. 4, kaksi vieteriä, tus.

VAPAA LÄHETYS YLI $5.00.
Kirjottakaa

THE CANADIAN DEPARTMENT STORES